

**Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem
2019. gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020. gadā”**

Saturs

Ievads	3
1. Nodarbinātība un reģistrētais bezdarbs	4
1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas	12
2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku apmācību saraksti	14
2.1. Ar Covid-19 ieviestie apmācību pasākumi	15
3. Kuponu sistēmas bezdarbnieku apmācībā izvērtējums	17
4. 2019. gadā NVA īstenotie aktīvās darba tīrgus politikas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot personu konkurētspēju darba tīrgū	20
4.1. Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve	23
4.2. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja	30
4.3. Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana	31
4.4. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	32
5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgi iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”).....	33
6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2019. gadā	35
7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem	37
Kopsavilkums.....	39
Secinājumi par īstenotajiem apmācību pasākumiem un turpmāk nepieciešamajiem pilnveidojumiem	40
Pielikums Nr.1.....	42
Pielikums Nr.2.....	44
Pielikums Nr.3.....	46
Pielikums Nr.4.....	47

Ievads

Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019. gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020. gadā” izstrādāts ar mērķi Labklājības ministrijai reizi gadā publicēt informāciju par Nodarbinātības valsts aģentūras apmācību pasākumu rezultātiem un bezdarbnieku un darba meklētāju prioritārajiem apmācību virzieniem, iekļaujot informāciju par LM Apmācību komisijas pieņemtajiem lēmumiem apmācību sarakstu aktualizēšanā, kā arī līdz šim paveikto un plānoto apmācību kuponu sistēmas pilnveides nolūkos.

Lai noteiktu bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību prioritāros virzienus, kuros bezdarbniekiem un darba meklētājiem piedāvāt izglītības programmas un apmācību pasākumus, tiek veikta darba tirgus situācijas analīze, NVA datu analīze, ņemtas vērā Ekonomikas ministrijas prognozes par Latvijas darba tirgus turpmāko attīstību, nozaru ekspertu ieteikumi u.c. uz pierādījumiem balstīti dati un analīze.

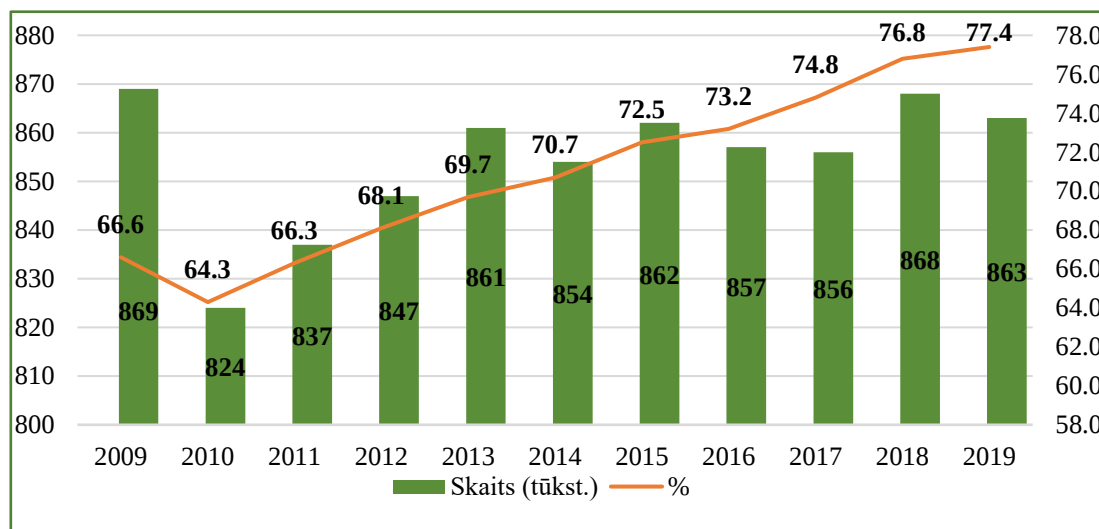
1. Nodarbinātība un reģistrētais bezdarbs

2019.gadā darba tirgus situācija Latvijā turpināja uzlaboties. Atbilstoši *Eurostat* darbaspēka apsekojuma rezultātiem **nodarbinātības līmenis** vecuma grupā 20-64 sasniedza **77,4%** (skat. 1.attēlu), turklāt tas bija augstāks par Eiropas Savienības (ES) vidējo rādītāju, kas 2019.gadā 27 dalībvalstu vidū bija 73,1%. Savukārt atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2020. gada 2. ceturksnī Latvijā bija nodarbināti 892,1 tūkstotī jeb 64,1 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem. Jāpiebilst, ka nodarbinātības līmenis Latvijā 2. ceturksnī bija tāds pats kā Lietuvā (64,1 %), bet zemāks nekā Igaunijā (65,4 %). Gada laikā nodarbinātības līmenis samazinājās par 0,6% punktiem, bet nodarbināto skaits par 13,5 tūkst.

Arī bezdarba līmenis turpināja samazināties līdz 6,3 %, tam kopš 2018.gada ievērojami sarūkot par 1,1% (2018. gadā - 7,4%; 2017. gadā - 8,7%). Tikai 2007.gadā bezdarba līmenis bija zemāks par 2019.gada rādītāju, kad pirmskrīzes laikā tas sasniedza 6,1%. Arī pirmo reizi kopš 2007.gada bezdarba līmenis Latvijā pagājušajā gadā bija zemāks par ES vidējo (6,7%). Savukārt atbilstoši CSP darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2020. gada jūlijā faktiskā bezdarba līmenis Latvijā bija 8,9 %, kas salīdzinājumā ar jūniju bija par 0,2% vairāk. 2020. gada jūlijā Latvijā bija 86,6 tūkstoši bezdarbnieku, kas bija par 1,7 tūkstošiem vairāk nekā jūnijā un par 25,5 tūkstošiem vairāk nekā attiecīgajā periodā pērn. Pēdējo 5 mēnešu laikā kopš ārkārtējās situācijas izsludināšanas salīdzinājumā ar 2020. gada februāra faktiskā mēneša bezdarba datiem, bezdarbnieku skaits pieauga par 15 tūkstošiem.

Attēls Nr.1

*Nodarbināto iedzīvotāju skaits un īpatsvars
iedzīvotāju kopskaitā vecuma grupā 20–64 gadi*

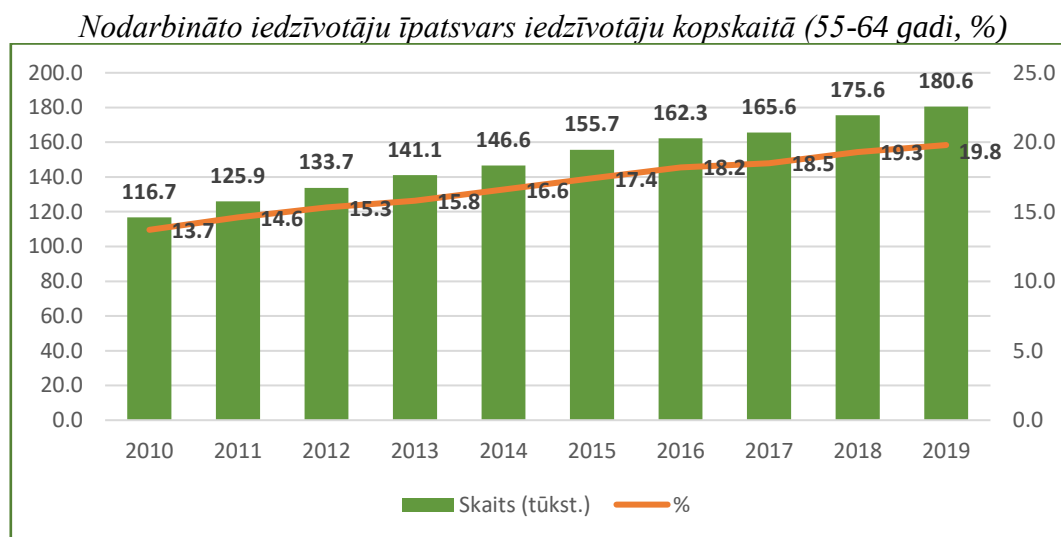

Avots: Eurostat

Pēc straujā nodarbināto iedzīvotāju skaita samazinājuma ekonomiskās lejupslīdes laikā, ekonomiskajai situācijai uzlabojoties, pozitīva tendence 2019.gadā bija vērojama arī nodarbināto iedzīvotāju skaita dinamikā. Ja 2010.gadā nodarbināti bija 850,7 tūkstoši jeb 52% iedzīvotāju 15–74 gadu vecumā, tad 2019.gadā nodarbināti bija 910 tūkstoši jeb 65% (atbilstoši CSP datiem). Visaugstākais nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars 2019.gadā sadalījumā pa vecuma grupām bija iedzīvotājiem 35-44 gadu vecumā (23,6%), iedzīvotājiem 45-54 gadu vecumā (23,4%) un 25-34 gadu vecumā (22,9%), savukārt **pirmspensijas iedzīvotājiem vecuma grupā (55-64 gadi)** rādītājs veidoja 19,8%, tam gadu no gada pakāpeniski palielinoties (2013.gadā rādītājs bija 15,8%). Absolūtos skaitļos nodarbināto

iedzīvotāju skaits vecumā 55-64 gadi ir palielinājies no 141,1 tūkst. 2013.gadā līdz 180,6 tūkst. 2019.gadā (skat. 2.attēlu). Šī augšupējošā tendence ir skaidrojama gan no vispārējā vakanču pieauguma 2019.gadā, gan no demogrāfisko pārmaiņu perspektīvas, gan arī no darba tirgum nepieciešamo prasmju pieauguma vecākā gada gājuma iedzīvotāju vidū. Vienlaikus nepieciešams turpināt īstenot aktīvās novecošanās nodarbinātības pasākumus šai mērķa grupai, t.sk ar mērķi mazināt stereotipus no darba devēju puses, tādējādi sekmējot vēl aktīvāku šo personu iekļaušanos darba tirgū.

Attēls Nr.2

Avots: CSP

2019.gadā sieviešu nodarbinātības līmenis bija zemāks nekā vīriešu (sievietēm – 62,3 %, vīriešiem – 68,1 %). Pēc teritoriālā dalījuma viszemākais nodarbinātības līmenis bija Latgales reģionā, kur vērojams arī lēnākais nodarbinātības līmeņa pieaugums starp reģioniem. 2019. gadā Latgales reģionā nodarbināti bija 56,1 % iedzīvotāju, kas bija par 7,2% vairāk nekā 2010. gadā. Savukārt visaugstākais nodarbinātības līmenis 2019. gadā bija Rīgas reģionā (69,6 %), kur vērojams arī straujākais nodarbinātības līmeņa pieaugums. Nodarbinātības līmenis Rīgas reģionā kopš 2010. gada ir palielinājies par 15,7%. 2019.gadā visaugstākais nodarbinātības līmenis (82,5%) bija personām ar augstāko izglītību, bet viszemākais personām ar pamatzglītību vai zemāku izglītību – 32,8 %¹.

Vēl pirms Covid-19 radītās ietekmes uz nodarbinātību NVA bezdarba situācijas statistika 2019.gada beigās liecināja, ka, salīdzinot ar 2018.gada beigām, bija vērojamas pozitīvas bezdarba situācijas samazināšanās tendences. Proti, turpinājās samazināties gan reģistrētā bezdarba līmenis (no 6,4% uz 6,2%), gan bezdarbnieku skaits (par 1780 personām). Samazinājās ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars reģistrēto bezdarbnieku vidū no 25,1% līdz 21%, kā arī vidējā bezdarba ilgums no 161 dienām līdz 139 dienām. Tai pašā laikā pieauga brīvo darba vietu skaits par 14,5 tūkst., kā arī bija vērojama stabila darbā iekārtošanās tendence, kur 2019. gadā darbā iekārtojās 63 734 personas, no kurām 18 490 (29%) darbā iekārtojās pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas. Tāpat 2019. gada 12 mēnešos NVA bija reģistrētas 106 397 brīvās darba vietas, kas bija par 17 905 jeb 20% vairāk, salīdzinot ar 2018. gada janvāri – decembri. Visvairāk brīvo darba vietu skaits, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, pieauga būvniecībā, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbībā. NVA uzskaitē **2019.gada beigās** bija **57 808** bezdarbnieki.

¹ CSP (2020): Darbaspēka apsekojuma galvenie rādītāji 2019. gadā. Pieejams:

<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/nodarbinatiba/meklet-tema/423-darbaspeka-apsekojuma-galvenie-raditaji>

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

Turpretim **2020.gada jūnija beigās** NVA uzskaitē bija **78 266 bezdarbnieki**. Kopš 2020.gada februāra reģistrētā bezdarba īpatsvara līmenis palielinājās par 2,3% punktiem, bezdarbnieku skaitam pieaugot par 20 tūkst., turklāt jāņem vērā, ka vasara ir laiks, kad tradicionāli palielinās nodarbinātības aktivitāte sezonalitātes ietekmē, krītot bezdarba rādītājiem (skat. 1.tabulu). Vidējais bezdarba ilgums 2020. gada jūnija beigās bija 144 dienas jeb nedaudz mazāk nekā 5 mēneši. Attiecībā uz šo rādītāju salīdzinājumā ar atbilstošo periodu pirms gada, joprojām ir vērojamas pozitīvas tendences, jo vidējā bezdarba ilgums ir par 29 dienām mazāk. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, visās mērķgrupās vērojams bezdarba ilguma samazinājums, izņemot jauniešus vecuma grupā 15-24 gadi, kurā vidējais dienu skaits uzskaitē, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, bija saglabājies nemainīgs.

Tabula Nr.1

Reģistrētā bezdarba līmenis mēneša beigās, % un skaits

Gads	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2017	8,5	8,4	8,3	7,8	7,4	7,2	7,1	6,9	6,6	6,6	6,7	6,8
2018	7,0	7,1	7,0	6,7	6,4	6,4	6,4	6,3	6,1	6,1	6,2	6,4
2019	6,7	6,7	6,6	6,3	6,1	6,0	6,0	5,9	5,7	5,7	5,8	6,2
2020	6,4	6,3	6,8	8,0	8,4	8,6						

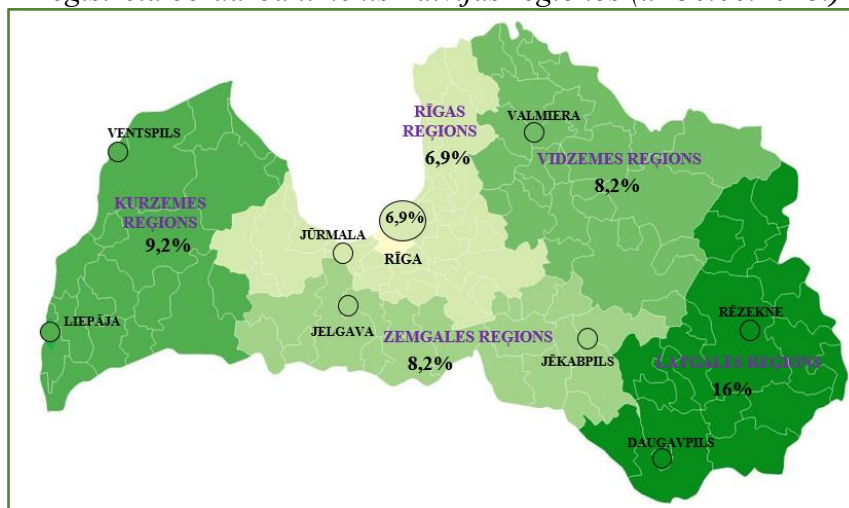
Reģistrēto bezdarbnieku skaits mēneša beigās

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jūn	Jūl	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
17.	80016	79152	76431	71705	68439	66708	65554	63717	61461	61014	61538	63121
18.	65136	65282	64631	61882	59548	59119	58888	58051	56734	56726	57455	59588
19.	61951	62477	61244	58188	56105	55750	55373	54390	52595	52651	53783	57808
20.	58832	58247	61926	72917	76440	78226						

Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, 2020.gada jūnija beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija augstāks par 2,6% punktiem (no 6,0% uz 8,6%). Zemākais bezdarba līmenis 2020.gada jūnijā reģistrēts Rīgas reģionā 6,9%, turpretim augstākais bezdarba līmenis bija Latgales reģionā – 16% (skat. 3.attēlu).

Attēls Nr.3

Reģistrētā bezdarba līmenis Latvijas reģionos (uz 30.06.2020.)

Datvu avots: NVA

Kopumā 2019. gada 6 mēnešos bezdarbnieka statuss piešķirts 57 146 personām, kas bija par 14 660 vairāk nekā gadu iepriekš. Salīdzinot ar 2020.gada 1.ceturksni, bezdarbnieka statusu ieguvušo skaita pieaugums bija vērojams visos reģionos, un sadalījumā pēc pēdējās nodarbošanās (profesijas) visvairāk statusu ieguva profesijās: pavārs – 512, pārdevējs

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

konsultants – 448, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 444, palīgstrādnieks – 419, automobiļa vadītājs – 314, apkopējs – 307, administrators – 293, apkures/krāšņu kurinātājs – 275, projekta vadītājs – 262, viesmīlis – 239 u.c. Secināms, ka reģistrēto bezdarbnieku pieauguma skaitu šajās profesijās ietekmēja kolektīvā atlaišana, kur atbilstoši NVA statistikai vislielākais kolektīvo atlaišanas pieteikumu skaits jūnijā bija nozarēs: (1) Transports un uzglabāšana; (2) Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība; (3) Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi; (4) Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; (5) Atkritumu apsaimniekošana un sanācija; (6) Apstrādes rūpniecība; (7) Operācijas ar nekustamo īpašumu; (8) Māksla, izklaide un atpūta; (9) Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi; (10) Mežsaimniecība u.c. Tas papildus nozīmē arī to, ka uzņēmumiem, kas meklē speciālistus šajās un arī citās nozarēs, saglabājas plašākas iespējas darbinieku piesaistei arī no NVA reģistrēto bezdarbnieku vidus. 2020.gada 1.pusgadā NVA tika saņemti paziņojumi no 45 darba devējiem par kolektīvo atlaišanu, kopumā par 5 130 darbinieku plānoto atbrīvošanu saistībā ar situāciju, ko ietekmējis vīrusa Covid-19 izplatības apdraudējums pasaulē un Latvijā.

No reģistrēto bezdarbnieku kopskaita (78 266) 2020.gada jūnija beigās 55,2% (43 192) bija sievietes un 44,8% (35 074) vīrieši. 2020. gada jūnija beigās vairāk nekā puse reģistrēto bezdarbnieku bija ar bezdarba ilgumu līdz 6 mēnešiem – 44 848 jeb 57,3% (skat. 2. tabulu), savukārt reģistrēto bezdarbnieku kopskaitā 2020.gada jūnija beigās lielāko īpatsvaru (34,6%) veidoja bezdarbnieki ar profesionālo izglītību, no kuriem puse (51,1%) bija vecumā 50 gadi un vairāk. Bezdarbnieku kopskaitā visvairāk bija personas ar profesionālo izglītību (34,6%), kas vienlaikus norāda uz nepieciešamību esošo izglītību pilnveidot vai apgūt no jauna, lai tā būtu atbilstoša mūsdienu darba tirgus prasībām. Pretstatā ar iepriekšējiem gadiem, kad līdz ar bezdarbnieku skaita samazināšanos, samazinājās arī to skaits katrā no izglītības līmeņu grupām, uz 2020.gada jūnija beigām bezdarbnieku skaits pieauga visās izglītības grupās, ko var vistiešākajā mērā skaidrot ar Covid-19 negatīvo ietekmi. Visaugstākais pieaugums, salīdzinot ar 2019.gada vasaru, vērojams bezdarbniekiem ar iegūtu profesionālo izglītību (pieaugums par 6986), vispārējo izglītību (+6559), augstāko izglītību (+5682).

Tabula Nr.2

Reģistrēto bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 30.06.2020.)

		Kopējais	% no	Sievietes	Vīrieši
Bezdarbnieku skaits		78266		43192	35074
				55.2%	44.8%
Vecuma grupas	15 - 19	432	0,6%	217	215
	20 - 24	5139	6,6%	2958	2181
	25 - 29	8192	10,5%	4697	3495
	30 - 34	9725	12,4%	5543	4182
	35 - 39	8826	11,3%	5102	3724
	40 - 44	8031	10,3%	4408	3623
	45 - 49	8765	11,2%	4732	4033
	50 - 54	9338	11,9%	4921	4417
	55 - 59	11104	14,2%	5974	5130
	60 un vairāk	8714	11,1%	4640	4074
Izglītības līmenis	augstākā izglītība	17585	22,5%	12116	5469
	profesionālā izglītība	27063	34,6%	13736	13327
	vispārējā vidējā izglītība	20435	26,1%	11003	9432
	pamatizglītība	11501	14,7%	5528	5973
	zemāka par pamatzglītību	1438	1,8%	686	752
	nav norādīta	244	0,3%	123	121

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

valsts valodas prasme	izglītība iegūta valsts valodā	46742	59,7%	25987	20755
	valsts valodas augstākā pakāpe	4147	5,3%	3005	1142
	valsts valodas vidējā pakāpe	10920	14%	6998	3922
	valsts valodas zemākā pakāpe	8017	10,2%	3793	4224
	nav valsts valodas atestācijas	5637	7,2%	2060	3577
	nav norādīta	2803	3,6%	1349	1454
bezdarba ilgums	līdz 6 mēnešiem	44848	57,3%	24346	20502
	no 6 līdz 12 mēnešiem	19468	24,9%	10906	8562
	no 1 līdz 3 gadiem	8424	10,8%	4778	3646
	3 gadi un vairāk	5526	7,1%	3162	2364

Datu avots:NVA

2020. gada jūnija beigās **lielākās mērķgrupas** no bezdarbnieku kopskaita ir bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk – 37,3%, ilgstošie bezdarbnieki (ar bezdarba ilgumu vismaz vienu gadu) – 17,8% un bezdarbnieki ar invaliditāti –11,3%. Savukārt jauniešu bezdarbnieku vecumā no 15-24 gadi īpatsvara rādītājs bija viszemākais no visām mērķa grupām – 7,1%.

2020.gada jūnija beigās 13 950 jeb 17,8% no kopējā NVA reģistrēto bezdarbnieku skaita bija **ilgstošie bezdarbnieki**. Salīdzinot ar 2019. gada atbilstošo periodu, ilgstošo bezdarbnieku skaits samazinājies par 138 personām jeb 1%, kā arī vērojams samazinājums īpatsvara rādītājā no 21% līdz 17,8%. Ilgstošo bezdarbnieku kopskaitā 58,9% bija bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, 27,2% – bezdarbnieki ar invaliditāti, 1,7 % – jaunieši bezdarbnieki (15 – 24 gadi).

Lai gan atbilstoši CSP datiem kopš 2010.gada turpinās samazināties ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitā, 2019.gadā sasniedzot 2,4%, tomēr šis rādītājs gandrīz divreiz pārsniedz OECD valstu vidējo līmeni. Augstāks ilgstošā bezdarba līmenis nekā Latvijā bija tikai septiņās OECD valstīs, bet Igaunijā (0,9 %) un Lietuvā (1,9 %) tas bija ievērojami zemāks. Ilgstošā bezdarba risks ir atkarīgs arī no tā, kā beigušās iepriekšējās darba attiecības. Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars Latvijā ir salīdzinoši augsts iepriekš atlaisto darbinieku vidū, tāpat arī to personu vidū, kas pārtraukušas darba attiecības slimības vai invaliditātes dēļ.

Ilgstošo bezdarbnieku statistikas portretu skat. 3. tabulā. ESF projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” ietvaros 2019.gadā turpinājās motivācijas programma ilgstošo bezdarbnieku motivācijai un atgriešanai darba tirgū, kuras mērķis ir veicināt ilgstošo bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos piemērotā pastāvīgā darbā vai piemērotās apmācībās. Tika piedāvāts iesaistīties motivācijas programmā darba meklēšanai (ietver nodarbības, kas vērstas uz atbalsta sniegšanu, individuālo sociālo problēmu risināšanu, personības un sociālo prasmju attīstīšanu un pilnveidošanu, sadzīves prasmju pilnveidošanu, motivācijas stiprināšanu un sagatavošanos darba procesam) un sociālā mentora pakalpojums, kas ietver praktisko atbalstu, konsultācijas un ieteikumus darbā iekārtošanās jautājumos.

Tabula Nr.3

Ilgstošo bezdarbnieku statistiskais portrets (uz 30.06.2020.)

		Kopējais	% no	Sievietes	Vīrieši
Bezdarbnieku skaits		13950		7940	6010
				56,9%	43,1%
Ilgstošo bezdarbnieku īpatsvars %		17,8%			
Vecuma grupas	15 – 19	10	0,1%	8	2
	20 – 24	222	1,6%	142	80
	25 – 29	563	4,0%	352	211

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

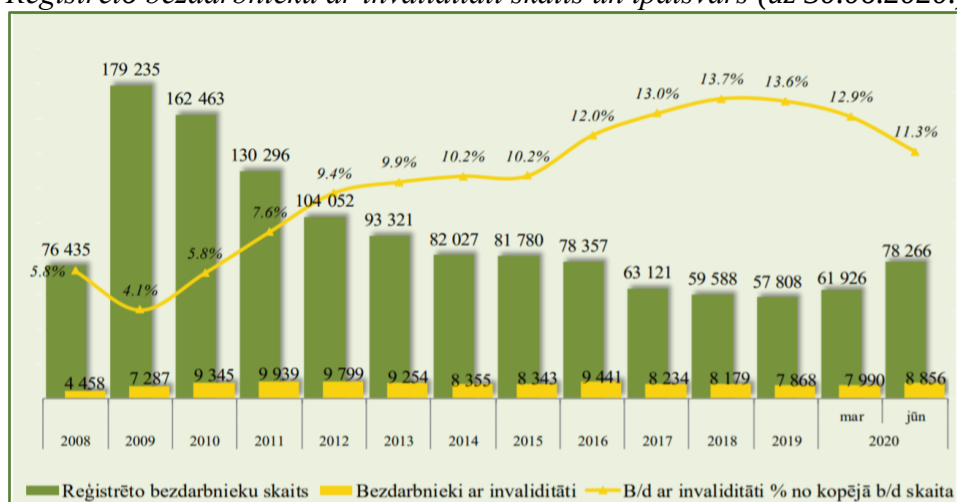
	30 – 34	918	6,6%	607	311
	35 – 39	1065	7,6%	712	353
	40 – 44	1263	9,1%	786	477
	45 – 49	1690	12,1%	938	752
	50 – 54	2222	15,9%	1207	1015
	55 – 59	3250	23,3%	1769	1481
	60 un vairāk	2747	19,7%	1419	1328
Izglītības līmenis	augstākā izglītība	1725	12,4%	1245	480
	profesionālā	5713	41,0%	3052	2661
	vispārējā vidējā	3539	25,4%	1990	1549
	Pamatizglītība	2609	18,7%	1442	1167
	zemāka par	363	2,6%	211	152
	nav norādīta	1	0,0%	0	1
valsts valodas prasme	izglītība iegūta	7235	51,9%	4004	3231
	valsts valodas	722	5,2%	555	167
	valsts valodas	2088	15,0%	1478	610
	valsts valodas	2251	16,1%	1196	1055
	nav valsts valodas	1654	11,9%	707	947
	nav norādīta	0	0,0%	0	0
bezdarba ilgums	no 1 līdz 3	8424	60,4%	4778	3646
	3 gadi un vairāk	5526	39,6%	3162	2364

Datu avots: NVA

2020.gada jūnija beigās 8 856 jeb 11,3% no reģistrētā bezdarbnieku kopskaita bija **bezdarbnieki ar invaliditāti**, no kuriem vairāk nekā puse (63,7%) bija vecumā virs 50 gadiem, 42,9% - ilgstošie bezdarbnieki, 1,7% - jaunieši bezdarbnieki (15-24). Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, vērojams personu īpatsvara samazinājums kopējo reģistrēto bezdarbnieku vidū (par 2,3%), lai arī absolūtos skaitļos par 737 personām vērojams šīs mērķa grupas pieaugums (skat. 4.attēlu).

Attēls Nr.4

Reģistrēto bezdarbnieku ar invaliditāti skaits un īpatsvars (uz 30.06.2020.)

Datu avots: NVA

Bezdarbnieku ar invaliditāti mērķa grupas klientu integrēšana darba tirgū ir viena no NVA prioritātēm, tādēļ NVA sadarbojas ar darba devējiem un nevalstiskajām organizācijām (turpmāk NVO), lai rastu iespējas bezdarbnieku integrēšanai darba tirgū. Pēdējo gadu laikā Latvijā ir īstenoti vairāki jauni pasākumi, lai vēl vairāk atbalstītu personu ar invaliditāti LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

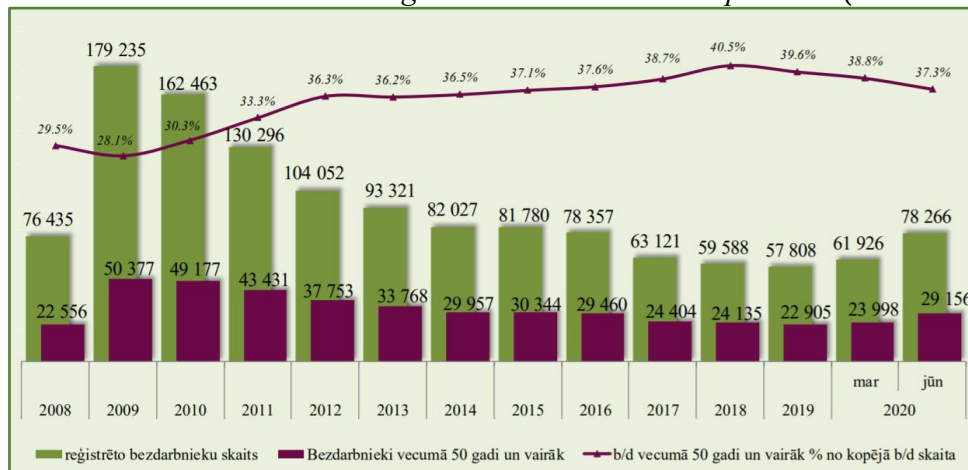
integrāciju darba tirgū. Piemēram, NVA ir uzsākusi motivācijas programmas īstenošanu darba meklēšanai ar mentora pakalpojumu personām ar invaliditāti, tāpat tiek turpinātas subsidētās darba vietas bezdarbniekiem ar invaliditāti, kā arī turpinātas tādas jaunās iniciatīvas kā atvērto durvju dienas personu ar invaliditāti darbā iekārtošanās veicināšanai, satuvinot bezdarbniekus un potenciālos darba devējus. Turpināsies arī darba devēju informēšanas pasākumi, ietverot arī cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības labās prakses piemēru popularizēšanu, lai iedrošinātu citus darba devējus nodarbināt personas ar invaliditāti.

NVA 2020.gada jūnija beigās reģistrēti 29 156 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk**, kas ir 37,3% no kopējā reģistrētā bezdarbnieku skaita valstī (salīdzinot ar 2019.gada jūniju, vērojams īpatsvara rādītāja samazinājums par 2,3%). 28,2% no šīs mērķa grupas bezdarbniekiem bija ilgstošie bezdarbnieki, bet 19,4% - bezdarbnieki ar invaliditāti. Kopumā šīs mērķa grupas skaits absolūtos skaitļos gada laikā pieaudzis par 6251 personu (skat. 5.attēlu).

2019.gadā turpinājās NVA ESF projekts "Atbalsts ilgākam darba mūžam", kas paredzēja praktisku pasākumu īstenošanu uzņēmumiem darbinieku vecumā virs 50 gadiem nodarbināšanā, mazinot bezdarba riskus darba vietā. Covid-19 pandēmijas rezultātā valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas ietekmē būtiski pieauga bezdarba līmenis, kritās uzņēmumu apgrozījums, kas radīja nepieciešamību izvērtēt investīciju piesaistes plānošanu, jo projekts bija vērsts uz darba devēju atbalstu stabilākā ekonomiskajā situācijā sekmīgai darba vides un cilvēkresursu potenciāla izvērtējumu veikšanai. Šis un arī cits projektā paredzētais atbalsts pandēmijas laikā un pēc tās bija ļoti ierobežots, lielākoties tāpēc, ka pēc atbalsta sniegšanas nebija iespējams garantēt ieguldījumu ilgtspēju, jo nozaru un uzņēmumu līmenī notika saimnieciskās darbības un izmaksu efektīvizēšana un optimizēšana, kas ietekmēja arī personāla resursu optimizēšanu, darbinieku atbrīvošanu. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tika pieņemts lēmums 2020.gada 31.augustā noslēgt ESF projekta "Atbalsts ilgākam darba mūžam" īstenošanu.

Attēls Nr.5

Reģistrēto bezdarbnieku vecumā 50 gadi un vairāk skaits un īpatsvars (uz 30.06.2020.)

Datu avots: NVA

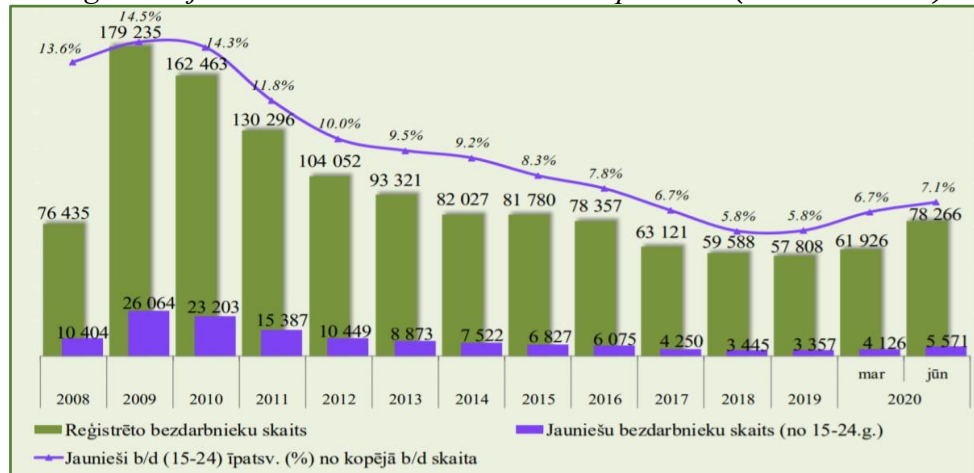
Uzlabojoties situācijai darba tirgū un Latvijā īstenojot Jauniešu garantijas pasākumus, pakāpeniski samazinās arī NVA reģistrēto jauniešu bezdarbnieku skaits un īpatsvara rādītāji reģistrēto bezdarbnieku vidū. Salīdzinot ar 2009.gadu, kad šie rādītāji bija visaugstākie (14,5% un 26 064 bezdarbnieki.), 2019.gada beigās reģistrēto jauniešu bezdarbnieku skaits (vecumā no 15-24 gadiem) bija 3 357 jeb 5,8% (veidojot samazinājumu par 22707 jeb par 87%, savukārt īpatsvarā bija samazinājums par 8,7% punktiem).

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

2020.gada jūnija beigās 5 571 jeb 7,1% no bezdarbnieku kopskaita bija **jaunieši bezdarbnieki** vecumā no 15 līdz 24 gadiem. Šajā mērķa grupā 4,2% bija ilgstošie bezdarbnieki, 2,7% – personas ar invaliditāti, 2,0% – personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma. Salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, jauniešu bezdarbnieku skaita un īpatsvara rādītāji pieauga attiecīgi par 2214 un 1,3% (skat. 6.attēlu).

Attēls Nr.6

Reģistrēto jauniešu bezdarbnieku skaits un īpatsvars (uz 30.06.2020.)

Datu avots: NVA

Lielākais bezdarbnieku (15-24) skaits sadalījumā pa profesijām pēc pēdējās nodarbošanās: pārdevējs konsultants – 338, viesmīlis – 262, palīgstrādnieks – 237, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs – 172, pavārs – 151, bārmenis – 149, klientu apkalpošanas speciālists – 147, administrators – 112, krupjē – 102, gaisa kuģa stjuarts – 71. 2020.gada 6 mēnešos darbā iekārtojušies 2 537 bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, no kuriem 285 (11,2%) jaunieši bezdarbnieki ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas.

Jauniešu bezdarba situācija Latvijā ir mērenāka, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm. Atbilstoši Eurostat datiem Latvijā jauniešu (vecumā no 15 līdz 24 gadiem) bezdarba līmenis 2019.gadā bija 12,4%. Pēdējos 10 gados jauniešu bezdarba rādītāji ir ievērojami uzlabojušies - 2010.gada beigās jauniešu bezdarbs Latvijā bija 36,2 %. Salīdzinot ar kaimiņvalstīm, jauniešu bezdarba rādītāji Latvijā ir līdzīgi (Igaunijā 11,1%, Lietuvā 11,9%). Tāpat jauniešu bezdarba situācija ir labāka kā vidēji ES-27 valstīs (15,1%), un jo īpaši labāka, salīdzinot ar Eiropas dienvidu valstīm. Piemēram, Grieķijā jauniešu bezdarbs 2019.gadā bija 35,2 %, Spānijā 32,5%, Itālijā 29,2%. Atbilstoši jaunākajiem Eurostat darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2020. gada 2. ceturksnī Latvijā jauniešu bezdarbs bija 13,5%, līdz ar to vērojams pieaugums par 1,1% punktu (salīdzinājumam Lietuvā 15%, savukārt Igaunijā uz apsekojuma brīdi dati bija kā nepilnīgi).

Tāpat Eurostat dati liecina, ka 2019.gadā Latvijā NEET grupas jauniešu (jaunieši, kas nestrādā, nemācās vai neapgūst arodu) īpatsvars bija 10,3%, kas bija zemāks par ES vidējo rādītāju (12,6%). 2019.gadā salīdzinājumā ar 2010.gadu NEET grupas jauniešu bezdarbnieku skaits ir samazinājies par 40 tūkst. (no 53 uz 13 tūkst.), balstoties uz Eurostat/CSP darbaspēka apsekojuma datiem). Arī šis kritums ir saistāms gan ar kopējo darba tirgus situācijas uzlabošanos, gan Latvijā īstenotajiem Jauniešu garantijas pasākumiem, kas mērķēti tieši uz šo mērķa grupu, kaut arī jāņem vērā demogrāfiskā situācija valstī.

Iemesli, kāpēc NEET grupas jaunieši sastopas ar grūtībām ceļā uz darba tirgu, ir daudz un dažādi, tomēr kā galvenie ir nepietiekams izglītības līmenis (iegūta tikai vispārējā vidējā vai zemāks izglītības līmenis) un priekšlaicīga mācību pārtraukšana, kvalitatīvas darba pieredzes trūkums, vēlmes izprast informāciju par darba tirgus tendencēm un mācīšanās motivācijas trūkums, kā arī problēmas ģimenē, atkarības problēmas, nespēja saskaņot darba/izglītības un ģimenes dzīvi, kā arī darba tirgus atšķirības reģionu griezumā.

1.2. Darba devēju pieteiktās brīvās darba vietas

2020. gada 6 mēnešos NVA reģistrētas 41 758 brīvās darba vietas, kas bija par 18 255 jeb 30 % mazāk, salīdzinot ar 2019. gada janvāri – jūniju. 2020.gada jūnija beigās bija reģistrētas aktuālas 18 040 brīvās darba vietas, kas bija par 13 132 jeb 42% mazāk nekā 2019. gada jūnijā. NVA 2020.gada jūnija beigās brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (lielākais skaits) visvairāk tika reģistrēts būvniecībā – 7 593 (42%), kam sekoja apstrādes rūpniecība – 2 291 (13%), Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība – 1 277 (7%), Transports un uzglabāšana – 1 249 (7%), Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi – 1 068 (6%).

Visvairāk brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2), salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, pieaudzis profesionālo, zinātnisko un tehnisko pakalpojumu nozarē (profesijās kā pavārs, automehāniķis, autoatslēdznieks, transportlīdzekļu krāsotājs), kā arī operācijas ar nekustamo īpašumu – ēku celtnieks, metālmateriālu metinātājs, bruģētājs, betonētājs (skat 4.tabulā).

Tabula Nr.4

Reģistrēto brīvo darba vietu skaits sadalījumā pēc uzņēmuma nozares (NACE 2)

Nozare (TOP 10)	Brīvo darbvieta skaits 2019. gada jūnija beigās	Brīvo darbvieta skaits 2020. gada jūnija beigās	Izmaiņas skaits
Būvniecība	12 290	7 593	- 4 697
Apstrādes rūpniecība	3 600	2 291	-1 309
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	4 123	1 277	- 2 846
Transports un uzglabāšana	3 430	1 249	-2 181
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	567	1 068	501
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	908	934	26
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; Automobiļu un motociklu remonts	1 625	773	-852
Operācijas ar nekustamo īpašumu	60	495	435
Citi pakalpojumi	962	424	-538
Valsts pārvalde un aizsardzība; Obligātā sociālā apdrošināšana	498	413	-85
Pavisam kopā	31 172	18 040	-13 132

Datu avots: NVA

Visās profesiju grupās (pēc Profesiju klasifikatora) gada griezumā bija vērojams brīvo darba vietu skaita samazinājums, tomēr visizteiktākais samazinājums bija vidējās kvalifikācijas profesiju pamatgrupā kalpotāji (noliktavas darbinieks, klientu apkalpošanas speciālists, kasieris, noliktavas pārzinis) un pakalpojumu un tirdzniecības darbinieku profesijās (pavārs, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs, viesmīlis, pārdevējs konsultants). Tas nozīmē, ka pašreiz uzņēmumiem ir pieejami speciālisti šajās profesijās un papildus apmācības, lai palielinātu piedāvājumu skaitu šajā brīdī, nav nepieciešamas (kā izņēmums var būt tieši apmācībā uzņēmuma uz vietas). Papildus Covid-19 radītajai ietekmei gan uz darba vietu skaita samazinājumu, gan reģistrēto bezdarbnieku pieaugumu minētajās

profesiju pamatgrupās, būtiski aspekti saglabājas arī attiecībā uz darba vietu kvalitāti un zemo atalgojumu, ko tikai retos gadījumos var risināt pārkvalifikācijas iespējas. Par to liecināja arī statistika uz 2020. gada jūnija beigām, kur NVA bija reģistrētas 13 504 ilgāk par 1 mēnesi neaizpildītas brīvās darbvietas, kas veidoja 74,9% no brīvo darba vietu kopskaita (kopā 18 040).

2. Apmācību komisijas apstiprinātie bezdarbnieku apmācību saraksti

Apzinoties Covid-19 radīto ietekmi uz nodarbinātību, kā arī to, ka daļa no NVA uzskaitē esošajiem bezdarbniekiem jau ilgstoši ir bez darba, lielai daļai no pašreiz reģistrētajiem bezdarbniekiem varētu būt grūtības iekļauties darba tirgū, tāpēc nepieciešams turpināt īstenot aktīvos darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. apmācības.

Atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr.75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr.75) 22.punktā noteiktajam, apmācību jomas, izglītības programmas, profesijas un sociālās un profesionālās pamatprasmes, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un tautsaimniecības nozaru attīstības prognozēm nepieciešams veikt bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību, kā arī konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu tematiskās jomas (turpmāk – apmācību saraksti) ne retāk kā reizi gadā nosaka labklājības ministra izveidota **Apmācību komisija** (komisijas sastāvs un tās darbības nolikums ir publicēts LM mājaslapas sadaļā “Pasākumi prasmu pilnveidei”²).

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, NVA organizē bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību:

- atbilstoši **Apmācības komisijas** priekšlikumiem;
- pēc darba devēja rakstiska pieprasījuma.

Apmācību programmu sarakstus sagatavo LM sadarbībā ar NVA. Atbilstoši izmaiņām izglītības un kvalifikāciju struktūrās saraksti tiek sagatavoti arī sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru (pirms tam izdiskutējot izglītības programmu atbilstību kvalifikācijas līmeņiem un profesiju nosaukumiem elektroniskās sarakstes procedūrā vai organizējot starpinstitūciju tikšanos). Saraksti tiek sagatavoti:

1. Atbilstoši pierādījumos balstītai analīzei, balstoties uz darba tirgus pieprasījumu. LM sagatavo sarakstus atbilstoši NVA statistikas datiem (ieskaitot monitoringa datus, piemēram, nodarbinātības rādītājus 6 mēnešu laikā pēc apmācību pabeigšanas un ietekmes novērtējumus) par katru sarakstā iekļauto profesionālās tālākizglītības programmu:

- darba tirgus prognoze 2020.gadam (plašāk skat. <https://www.nva.gov.lv/lv/darba-tirgus-istermina-prognozesana>), kā augstu vērtējot pieprasījumu virs 200 darba vietām;
- BURVIS (Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēma) reģistrēto vakanču skaits 2019.gada 12 mēnešos (vērtējot pieprasījumu virs 100 darba vietām);
- iekārtojušos darbā īpatsvars (%) pirmo 6 mēnešu laikā pēc apmācību pabeigšanas (kā nepietiekams rezultāts < 30%);
- reģistrēto bezdarbnieku skaits pēc pēdējās nodarbošanās profesijā (kā pietiekams rezultāts > 100 personas);
- reģistrēto bezdarbnieku skaits, kuri meklē darbu profesijā (profesijā reģistrēto skaits >100 personas);
- bezdarbnieku skaits, kuri uzsākuši mācības katrā no izglītības programmām 2019.gadā (kā pietiekams rezultāts > 150 personām);
- bezdarbnieku skaits, kuri pabeiguši apmācības 2019.gadā (kā pietiekams rezultāts > 150 personām);
- reģistrētie bezdarbnieku pieteikumi programmas apguvei uz 2019.gada 31.decembri (kā augsts pieteikumu skaits > 50).

² Pieejams šeit: <http://www.lm.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/konsultativas-padomes/apmacibu-komisija-apmacibu-jomu-izglitibas-programmu-profesiju-socialo-un-profesionalo-pamatprasmju-noteiksanai>

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

2. LM iesūtītajiem priekšlikumiem, kā arī komisijas dalībnieku un Nozaru ekspertu padomju (atsevišķa veidlapa, kas tiek izsūtīta elektroniski kopā ar sēdē izskatāmo dokumentāciju pirms katras komisijas sēdes) iesniegtajiem priekšlikumiem. Specifiski jautājumi tiek izskatīti arī Nozaru ekspertu padomēs (NEP) vai atsevišķās darba grupās, pievēršoties tiem detalizētāk, tomēr būtiskākā nozīme ir tieši darba devēju aptauju un NVA datu bāzē esošajai informācijai.

2020. gada 12. jūnijā tika sasaukta Apmācību komisijas sēde, kurā tika aktualizēti bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību saraksti 2020. – 2021. gadam. Ņemot vērā jaunu mācību formu piedāvājuma nepieciešamību NVA reģistrētajiem klientiem, t.sk. Covid-19 ietekmes dēļ, komisija tās darbības nolikumu papildināja ar jaunu uzdevumu – apstiprināt modulārās profesionālās izglītības programmas; augstākās izglītības iestādes piedāvātu studiju moduli vai studiju kursu, kas tiek īstenots akreditēta studiju virziena licencētas studiju programmas ietvaros; atvērto tiešsaistes kursu platformu piedāvājumu.

No **profesionālās tālākizglītības saraksta** (skatīt 1. pielikumu), kas vērsts uz bezdarbnieku pārkvalifikāciju vai kvalifikācijas paaugstināšanu, 2020. gadā (skatīt 1. pielikumu), tika izklāutas profesionālās tālākizglītības programmas: “Koksnes materiālu apstrādātājs” (1.kval. līmenis); “Virpotājs” (2.kval. līmenis); “Autodiagnostiķis” (3.kval. līmenis); “Viesmīlis” (3.kval. līmenis).

Neformālās izglītības programmu saraksts (skatīt 2. pielikumu) tika papildināts ar jaunām datorzinību apguves programmām: “Digitālais mārketing” (120 st.); “Finanšu datu analīze un pārskatu sagatavošana Excel programmā” (120 st.); “Jaunākās prezentāciju sagatavošanas metodes” (120 st.).

Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (KPP) individuālo konsultāciju un grupu nodarbību (kursi, e-apmācība) saraksts (skatīt 4. pielikumu) tika papildināts ar kursu „Datu drošība un aizsardzība. Autortiesību aizsardzība, strādājot tīmeklī” (40 st.).

2.1. Ar Covid-19 ieviestie apmācību pasākumi

Mācības tiešsaistes platformās

Ņemot vērā 2020. gada 12. marta Ministru kabineta rīkojumā „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” noteikto, NVA organizētās klātienē mācības tika pārtrauktas, kas radīja nepieciešamību turpināt vēl vairāk attīstīt mācību īstenošanu elektroniskajā vidē. Covid-19 izraisītās krīzes ietekmē bezdarbnieku skaits pieauga un bezdarbnieka statusu ieguva arī augstākas kvalifikācijas speciālisti, kuru prasmes, iegūtā kvalifikācija un motivācija radīja nepieciešamību kursu piedāvājuma dažādošanai, intensificējot atbalstu tiešsaistes mācībām.

Masīvie atvērto tiešsaistes kursi (*Massive Open Online Courses*) ir mūsdienu populārs e-mācību virziens, kas nodrošina iespēju iegūt neformālu izglītību, t.sk., sertificējot prasmes, starptautiski atzītajās universitātēs un organizācijās no visas pasaules neatkarīgi no to atrašanās vietas. Turklāt, lai pieteiktos apmācībai, nav nepieciešams izpildīt formālos iestāšanās vai reģistrēšanās kritērijus. Nodarbinātības padome, kas izveidota vienojoties trīs ministriem (izglītības un zinātnes, ekonomikas, labklājības) ar mērķi saskaņot starpresoru sadarbību darba tirgus attīstības veicināšanai, konceptuāli atbalstīja priekšlikumu NVA reģistrētajiem klientiem piedāvāt iespēju iegūt prasmju sertifikātu (pēc to brīvas izvēles), apgūstot mācību kursu kādā no tiešsaistes mācību platformām.

Sākotnēji šis atbalsts plānots tajās platformās, kas sertifikācijas ieguvī nodrošinās kā bezmaksas pakalpojumu, lai šo kursu apguves piedāvājumu varētu vērtēt pilotprojekta veidā, nenovirzot šai aktivitātei finansējumu. Attiecīgi tiek plānots arī tiešsaistes mācību un

iesaistes rezultātu izvērtējums un sekmīgu rezultātu gadījumā varētu tikt paredzēts arī finansiālais atbalsts tiešsaistes sertifikāta ieguves līdzfinansēšanai pēc 2020.gada.

Līdz ar to ar 2020. gada jūliju NVA bezdarbniekiem un darba meklētājiem piedāvā iespēju tiešsaistē iegūt jaunas vai pilnveidot jau esošās zināšanas, iesaistoties bezmaksas mācību programmu apguvē attālinātās izglītības platformās www.openminded.lv, www.elementsofai.lv un www.coursera.org. Plašāka informācija pieejama NVA mājaslapā³.

Augstākās izglītības iestāžu moduļu apguve

Līdzīgi kā tas ir ar tiešsaistes mācību platformām, arī augstākās izglītības iestāžu studiju moduļu vai studiju kursu akreditēta studiju virziena apguve ir plānota kā papildus piedāvājums jau esošajām izglītības programmām, kas izriet no ārkārtējās situācijas, kad bezdarbnieka statusu iegūst arī cilvēki ar salīdzinoši konkurētspējīgu profilu, kuru motivācija un interese ļaus iesaistīties šāda veida mācību programmās. Ņemot vērā to, ka bezdarbnieks savas iepriekš iegūtās profesionālās prasmes un kompetences saglabā ilgākā laika periodā, kas kopā ar iepriekš iegūtu kvalifikāciju sekmē personas atkārtotu integrāciju darba tirgū, uzskatāms, ka bezdarbnieks zaudē profesionālās prasmes un saskaras ar būtiskām grūtībām atrast darbu profesijā, ja vismaz 3 gadus nav strādājis apgūtajā profesijā, kā rezultātā var rasties nepieciešamība apgūt citu profesiju bezdarba situācijas risināšanai. Līdz ar to paredzams, ka augstākās izglītības piedāvājuma ieviešana sekmēs arī bezdarbnieku ar augstāko izglītību un "novecojušām" (ar darba tirgum un prasmēm neatbilstošu izglītību, kurā nav vērojams vakanču un darba piedāvājums Latvijā) prasmēm iesaisti papildus izglītības apguvē ar NVA atbalstu, saglabājot arī turpmāk konkurētspēju darba tirgū.

Lai nodrošinātu kvalitatīvāku izglītības procesa norisi, izglītības iestāžu atlasē varēs pieteikt akreditētas modulārās profesionālās izglītības programmas moduli, moduļu kopu vai studiju kursu, kā arī akreditētas izglītības iestādes profesionālās pilnveides izglītības programmu vai augstākās izglītības iestādes studiju moduli no akreditētas programmas, kas atbilst 11 nozarēm, kuras 2020.gada maijā virzīja Nodarbinātības padome apstiprināšanai Labklājības ministrijas Apmācību komisijā: Būvniecība; Drukas un mediju tehnoloģijas; Elektronisko un optisko iekārtu ražošana, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas; Enerģētika; Kokrūpniecība; Ķīmiskā rūpniecība; Lauksaimniecība; Mākslas nozares dizaina un radošo industriju sektors; Metālapstrāde, mašīnbūve un mašīnzinības; Pārtikas rūpniecība; Transports un loģistika.

³ Skat: <https://www.nva.gov.lv/lv/jaunums/nva-piedava-bezdarbniekiem-un-darba-mekletajiem-iespeju-bez-maksas-macities-attalinatas-izglitibas-platformas>

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

3. Kuponu sistēmas bezdarbnieku apmācībā izvērtējums

NVA īstenoto apmācību pasākumu mērķis ir pēc iespējas ātrāka un sekmīgāka bezdarbnieku iesaiste darba tirgū, tāpēc nākamās profesijas izvēlei ir jābūt balstītai gan uz personas izvēli, gan uz darba tirgus vajadzībām. Kopš 2011. gada NVA tās klientiem piedāvā iespēju pilnveidot savas prasmes, izmantojot apmācību kuponu sistēmu. Šī metode tika ieviesta kā viens no strukturālās reformas pasākumiem saskaņā ar starptautisko aizdevēju rekomendācijām.

Apmācību kupons tiek izsniegts reģistrēšanās secībā, pēc tam bezdarbnieks var izvēlēties sev piemērotāko apmācību veidu un izglītības iestādi. Izvēlēta izglītības iestāde ne vienmēr ir spējīga nokomplektēt mācību grupu, līdz ar to personas iesaiste konkrētajā apmācību programmā var aizkavēties. Tomēr, izmantojot apmācību kuponus, klienti daudz īsākā laika periodā iesaistās apmācībās, salīdzinot ar sistēmu pirms tam, kad NVA pati komplektēja mācību grupas. Pozitīvi vērtējams arī fakts, ka līdz ar kuponu metodes ieviešanu bezdarbniekiem ir plašākas iespējas izglītības iestāžu un programmu izvēlē. Papildus ir mazināts tā sauktais „*cherry picking*” efekts, kad izglītības iestāde izvēlas jau tāpat izglītotākos, nevis tos, kam mācības ir ļoti nozīmīgas turpmākai integrācijai darba tirgū. Metodei ir vēl citas priekšrocības: konkurence starp izglītības iestādēm, atvērtas izglītības iestāžu iesaistes iespējas (nav jāpiemēro laikietilpīgas iepirkumu procedūras), kopējais NVA klientu apmierinātības pieaugums, apmācību kvalitātes uzlabojums u.c. Latvijas kuponu sistēma kā Eiropas labā prakse ir izmantota arī starptautiski (Latvijas praksi apmācību kupona ieviešanā pārņēma Igaunija, tāpat sistēma tika izmantota kā paraugs Grieķijas un Ukrainas strukturālajās reformās).

Salīdzinot privāto izglītības iestāžu iesaisti ESF projektā „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”, valsts izglītības iestādes ir pasīvas bezdarbnieku izglītošanā, ko var uzskatīt kā neizmanto tu pieaugušo izglītības veicināšanas iespēju un resursu, ņemot vērā pēdējos gados ieguldītās investīcijas profesionālo izglītības kompetenču centru (PIKC) materiāltechniskās bāzes uzlabošanā. Tādējādi LM redzējumā klientu iesaistei valsts atbalsta pasākumos brīvās tirgus konkurencē arī valsts profesionālo izglītības iestādēm ir jāvērs aktīvāka mārketinga komunikācija pieaugušo izglītības jomā. Līdzīgi pieaugušo izglītībā Latvijā lielāka nozīme būs tieši mūžizglītībai nodarbinātām personām, jo prasmes ir regulāri jāaktualizē. Līdz ar to izglītības tirgum būs jākonsolidējas, izglītības iestādēm meklējot risinājumus, kā veidot mācību grupas no dažādiem projektiem un iedzīvotāju statusiem, no kā iegūtu arī bezdarbnieks, jo mācību process tiktu padarīts daudz pievilcīgāks.

Lai izglītības programmas atbilstu pieaugušo izglītības vajadzībām un darba devēju pieprasījumam, līdzās mūsdienīgam mācību piedāvājumam noteicoša ir arī pieaugušo izglītības kvalitāte.

Tāpēc ar mērķi veicināt bezdarbnieku mācību kvalitāti un īstenošanas nosacījumu ievērošanu, ar 2020.gada 5.maija grozījumiem MK noteikumos Nr. 75 tika pastiprināta profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas, kvalifikācijas paaugstināšanas un neformālās izglītības ieguves pasākumu īstenošanu atbildība par pasākumu īstenošanas nosacījumu neievērošanu, kā arī noteikti papildus kritēriji izglītības iestādēm, kuras vēlas īstenot profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmas bezdarbnieku apmācību ietvaros. Papildus tika ietvertas tiesību normas, kas pilnveido aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošanas nosacījumus, lai nodrošinātu bezdarbniekiem efektīvāku atbalstu darba meklēšanā un nodrošinātu mērķētākus atbalsta pasākumus, t.sk., pilnveidojot reģionālajās mobilitātes atbalstu. Tika pastiprinātas prasības izglītības iestādēm un tā personālam attiecībā uz konkrētā pasākuma īstenošanai nepieciešamo izglītību un profesionālo pieredzi (prasība iesniegt darba līgumus u.c. prasības par atbilstošas materiāltechniskās bāzes esamību, kas izveidota jau pirms pasākuma īstenošanas uzsākšanas,

grupu komplektācijas iespējas atsevišķos gadījumos personām ar invaliditāti, prasība vides pieejamības nodrošināšanai izglītības iestādēs).

Šobrīd esošie mācību kvalitātes kritēriji pakalpojumu sniedzējiem bezdarbnieku un darba meklētāju mācību ietvaros:

- Pretendents ir reģistrēts Izglītības iestāžu reģistrā vai Ceļu satiksmes drošības direkcijā vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā;
- Profesionālās tālākizglītības programma ir licencēta un akreditēta uz 6 gadiem vai pretendents ir licence, akreditācijas lapa, Ceļu satiksmes drošības direkcijas izsniegta mācību karte vai Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras izsniegta mācību karte;
- Pretendentam vai tā personālam ir konkrētā pasākuma īstenošanai atbilstoša izglītība un profesionālā pieredze;
- Pasākuma īstenošanai atbilstoša materiāltehniskā bāze, kas izveidota jau pirms pasākuma īstenošanas uzsākšanas;
- Profesionālās tālākizglītības programmas un profesionālās pilnveides izglītības programmas teorētiskās daļas īstenošanas vietas adreses ir reģistrētas Izglītības iestāžu reģistrā;
- 60% kā kritērijs izglītības iestādēm attiecībā uz valsts valodas eksaminācijas rezultātiem gada laikā;
- 50% kā kritērijs izglītības iestādēm attiecībā uz transportlīdzekļu vai traktortehnikas vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenu rezultātiem gada laikā;
- Izglītības pakalpojuma īstenošanās pēdējā gada laikā nav būtiski pārkāpis pasākumu īstenošanas nosacījumus.

LM skatījumā pieaugušo izglītības jomā Latvijā (ne tikai attiecībā uz bezdarbnieku mācību organizēšanu, bet arī citām mērķa grupām, piemēram, nodarbinātajiem, komerc klientiem u.c.) kā vitāli svarīga saglabājas kvalitātes nodrošināšanas nepieciešamība ar konkrētu un izmēramu kritēriju piemērošanu, kā arī pastāvīga satura kvalitātes uzraudzība no Izglītības kvalitātes valsts dienesta puses (IKVD). Līdz ar to paralēli jāstiprina IKVD loma un pilnvaras, kuras IKVD varētu efektīvi pielietot uzraudzības procesā. Ņemot vērā iepriekš minēto, ar 2020.gada 28.jūlija grozījumiem Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 836 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 7.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" īstenošanas noteikumi" tiek paredzēts NVA piesaistīt kā sadarbības partneri IKVD bezdarbnieku apmācībā iesaistīto izglītības iestāžu uzraudzības un mācību procesa kvalitātes kontroles, tai skaitā apmācību programmu ekspertīzes, metodoloģiskās vadības un ieviešanas uzraudzības nodrošināšanai. IKVD uzdevums būs nodrošināt NVA piesaistīto izglītības iestāžu un to piedāvāto izglītības programmu (vairāk nekā 177 privāto un valsts izglītības iestāžu visā Latvijā, kas īsteno profesionālās tālākizglītības, pilnveides, neformālās izglītības programmas, kā arī attālinātās mācības) papildu uzraudzību un izvērtēšanu atbilstoši izglītības kvalitāti reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, tādējādi stiprinot bezdarbnieku apmācībā iesaistīto izglītības iestāžu mācību procesa kvalitāti.

Karjeras izvēles atbalsts, pieaugušo izglītība, kā arī kvalitatīva profesionālā izglītība noteikti ir svarīgi elementi, lai atbilstoši atbildētu uz tādiem darba tirgus attīstības izaicinājumiem kā robotizācija un digitalizācija. Protams, jāapzinās, ka ne visas darba vietas var pilnībā automatizēt vai aizstāt ar mākslīgo intelektu, noteikti saglabāsies specifiski pienākumi un prasmes, piemēram, komunikācijas prasmes, kritiskā domāšana, problēmu risināšana un plānošanas iemaņas, saskarsme ar cilvēkiem. Sociālā aprūpe ir viena no šādām jomām. Tādējādi šīs nepieciešamās prasmes regulāri tiek pārskatītas, izvērtētas un ar Apmācību komisijas lēmumiem atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un NVA statistikas analīzei arī piedāvātas NVA klientiem. Savukārt iedzīvotājiem, jo īpaši jauniešiem un iedzīvotājiem, kas vēlas pārkvalificēties, lēmumi par karjeras izvēli jāpieņem atbildīgi un LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

pārdomāti, arī, stiprinot savas individuālās digitālās un citas prasmes un uz uzņēmējdarbību un uz inovācijām orientētas kompetences. Te būtiskas arī darba tirgus prognozes un to atspoguļojums lietotājiem draudzīgā veidā, pie kā strādā NVA un EM, veidojot darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu.

LM sadarbībā ar NVA regulāri pilnveido apmācību kuponu sistēmu. Atbilstoši starptautiskajai praksei, kas paredz labas informācijas, konsultāciju un karjeras vadības prasmju nodrošinājumu pieaugušo izglītības ietvaros, NVA to klientu informētāka un mērķētāka pakalpojuma izvēlē nodrošina:

(1) **e-vides risinājumus**: darba tirgus monitoringa sistēma (IKT darba tirgus prognožu rīks; informācija par vidējo atlīdzību profesijā; “Izglītības iestāžu meklētāja rīks”; informācija par iepriekšējo izglītojamo mācību novērtējumu; e-apmācība “Finanšu pratība”; “Tests zināšanu pārbaudei angļu valodā”);

(2) **bezdarbnieku profilēšanu, karjeras konsultācijas**;

(3) **tiešo komunikāciju ar bezdarbniekiem un darba devējiem**, t.sk. NVA stratēģijas ar darba devējiem ietvaros, NVA filiālēs, to zvanu centrā, oficiālajā e-pastā un portālā *Latvija.lv*;

(4) par mācību iespējām sabiedrība tiek informēta: **sabiedrisko attiecību** ietvaros, izmantojot informāciju NVA mājaslapā; sociālajos tīklos, informatīvajos materiālos (bukleti, baneri); mediju attiecības (bezmaksas publicitāte TV, radio, presē, kas izriet no žurnālistu veidotiem sižetiem un raidījumiem); **publiskajos pasākumos** (NVA vakanču gadatirgi, semināri darba devējiem, izglītības iestādēm).

Plašāks apmācību kuponu sistēmas izvērtējums 2018. gadā tika veikts OECD pētījuma par Latvijas darba tirgus politikas ietekmi uz iekļaujoša darba tirgus attīstību Latvijā ietvaros (OECD pētījumu sērija “*Connecting People with Jobs*”). Pētījumā apskatītie jautājumi: bezdarbnieku aktivizēšanas politika; NVA īstenoto pasākumu efektivitāte⁴. Pētījuma īstenošana ilga no 2017. gada jūnija līdz 2018. gada decembrim, savukārt 2019. gada aprīlī notika pētījuma prezentācijas konference⁵. Ar galvenajiem pētījuma rezultātiem ir iespējams iepazīties pētījumā un informatīvajā izņojumā „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2018. gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2019. gadā”⁶.

⁴ Pētījums pieejams: https://www.oecd-ilibrary.org/employment/evaluating-latvia-s-active-labour-market-policies_6037200a-en. Pētījums latviešu val.: https://www.oecd-ilibrary.org/employment/cilveku-sasaiste-ar-darbavietam_ce74856f-lv

⁵ Plašāk skat. šeit: <http://www.lm.gov.lv/lv/es-finansejums/lm-istenotie-projekti/aktualie-projekti/esf-projekts-iekļaujosa-darba-tirgus-un-nabadzibas-risku-petijumi-un-monitorings/aktualitates-un-pazinojumi/zinatniskais-petijums>

⁶ Ziņojums pieejams: <http://www.lm.gov.lv/lv/nozares-politika/darba-tirgus/darba-tirgus-prognozesana/darba-tirgus-istamina-prognozesana-latvija>

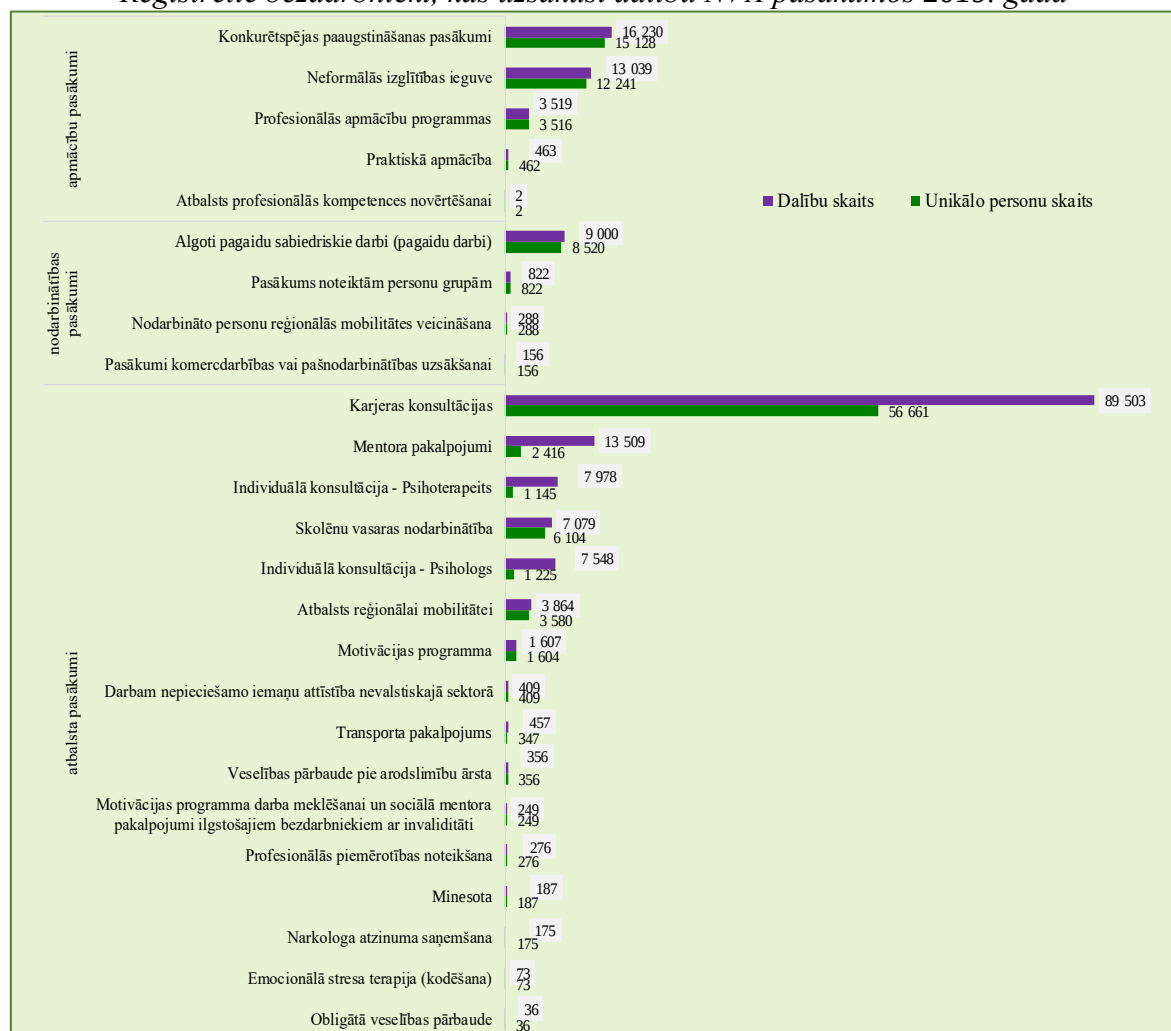
LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

4. 2019. gadā NVA īstenotie aktīvās darba tirgus politikas pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot personu konkurētspēju darba tirgū

2019. gadā ADTP piedalījās 74 606 unikālās personas, savukārt dalību skaits sasniedza 176 825 (dalību skaits vienā vai vairākos pasākumos). ADTP pasākumiem izlietoti 31,6 milj. eiro (2008. gadā - 11 milj., 2009. gadā - 32 milj., 2010. gadā - 64 milj., 2011. gadā - 50 milj., 2012. gadā - 31,2 milj., 2013. gadā - 32,1 milj. latu, 2014. gadā - 38,4 milj. eiro, 2015. gadā - 26 milj. eiro, 2016. gadā - 34,3 milj. eiro, 2017. gadā - 39,5 milj. eiro, 2018. gadā - 38,7 milj. eiro), t.sk., ESF līdzfinansējums. 2019. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojušies 63 734 bezdarbnieki, no kuriem 18 490 (29%) ir iekārtojušies darbā pēc kāda NVA aktīvā nodarbinātības pasākuma pabeigšanas (izņemot konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu (turpmāk – KPP) informatīvās dienas).

Attēls Nr.7

Reģistrētie bezdarbnieki, kas uzsākuši dalību NVA pasākumos 2019. gadā

Datu avots: NVA

Bezdarbnieku mērķa grupu iesaiste ADTP pasākumos: NVA īstenotie pasākumi ir palīdzējuši mazināt gan bezdarbnieku skaitu mērķa grupās, gan vispārējo bezdarbu. ADTP pasākumi, kas ir vērsti uz **ilgstošo bezdarbnieku** problēmu risināšanu, ir mazinājuši sociālo spriedzi, kā arī palīdzējuši saglabāt darba prasmes cilvēkiem, kas nav varējuši ātri atgriezties darba tirgū. 2019. gada 12 mēnešos NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

(t.sk. KPP) piedalījās 35 331 ilgstošie bezdarbnieki (viens bezdarbnieks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs). Par ADTP pasākumu pozitīvajiem rezultātiem ilgstošo bezdarbnieku mērķa grupai liecina arī fakts, ka 64,7 % jeb 6 737 no visiem ilgstošajiem bezdarbniekiem, kas 2019. gadā ir iekārtojušies darbā (10 405 ilgstošie bezdarbnieki), ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2019. gadā ADTP pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 38 164 **bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk**. Gados vecāki reģistrētie bezdarbnieki visvairāk iesaistās KPP, ADTP pasākumā „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, kas palīdz uzturēt darba iemaņas, un neformālās un profesionālās izglītības apguvē, tādējādi pielāgojoties darba tirgus mainīgajām prasībām un paaugstinot savas iespējas integrēties darba tirgū. 2019. gada janvārī – decembrī darbā iekārtojās 16 730 bezdarbnieki vecumā 50 gadi un vairāk, no kuriem 4 678 (28%) ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas).

2019. gada 12 mēnešos NVA organizētajos pasākumos (t.sk. KPP) piedalījās 7 948 **jaunieši** (15 – 29 gadi) bezdarbnieki (dalību skaits, kur viens cilvēks var būt piedalījies vairākās aktivitātēs, skat. 5.tabulā). 2019. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 15 695 bezdarbnieku (15-29), no kuriem 4 373 (27,9%) jaunieši bezdarbnieki ir iekārtojušies darbā pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Jaunieši sadarbībā ar NVA karjeras konsultantu un citiem speciālistiem var noskaidrot savas stiprās puses, saņemt informāciju par Latvijā pieejamām darbavietām, iegūt jaunas prasmes un pirmo darba pieredzi, kā arī saņemt atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai. Dalība piemērotu pasākumu iesaistē tiek noteikta, balstoties uz profilēšanas rezultātiem, t.sk., ņemot vērā jaunieša iepriekšējo pieredzi darba tirgū, iegūto izglītību, kā arī iemaņu un prasmju līmeni, motivāciju. Pieteikties atbalsta saņemšanai ir iespējams NVA 25 filiālēs visā Latvijā.

Tabula Nr.5

Jauniešu iesaiste aktīvajos nodarbinātības pasākumos (t.sk. ESF projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”)

Pasākuma nosaukums	2019.gads		
	Kopā	Sievietes	Vīrieši
Uz jauniešiem (15 – 24 gadi) vērstie atbalsta pasākumi (dalību skaits)	9573	5288	4285
Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai	3	2	1
Profesionālā apmācība	219	131	88
Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā	215	157	58
Neformālā izglītība	545	230	315
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi	1063	611	452
Pasākumi noteiktām personu grupām	60	28	32
Praktiskā apmācība	108	51	57
Mobilitātes veicināšana	264	104	160
Skolēnu vasaras nodarbinātība	7079	3965	3114
Nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana	17	9	8

Datu avots: NVA

Savukārt uz **personām ar invaliditāti** vērstie ADTP pasākumi ir veicinājuši šo bezdarbnieku grupas iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū, ļaujot izprast darba tirgus prasības un sekmējot iekārtošanos pastāvīgā darbā, par ko liecina arī statistika – 2019. gada 12 mēnešos darbā iekārtojās 4 100 personas ar invaliditāti, no kurām 1 469 (35,8%) ir iekārtojušās darbā pēc kāda aktīvā NVA pasākuma pabeigšanas (izņemot KPP informatīvās dienas). Bezdarbniekiem ar invaliditāti nepieciešamības gadījumā tiek piešķirtas vienreizējas dotācijas apmācību vai darba vietas pielāgošanai personas ar invaliditāti vajadzībām, segtas asistentu pakalpojumu izmaksas, kas saistītas ar nokļūšanu līdz mācību, prakses vai darba vietai, kā arī tiek segtas surdotulku, ergoterapeitu un citu speciālistu LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

pakalpojumu izmaksas. 2019. gadā NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos piedalījās 16284 bezdarbnieki ar invaliditāti.

2019.gada novembrī tika rīkota akcija “Atvērto durvju diena uzņēmumos personām ar invaliditāti”. Akcija norisinājās visos Latvijas reģionos, lai sekmētu bezdarbnieku ar invaliditāti iekļaušanos darba tirgū un mazinātu stereotipus par personu ar invaliditāti nodarbināšanas iespējām. Atvērto durvju dienā darba meklētāji ar invaliditāti viesojās uzņēmumos un iestādēs, lai iepazītu pieprasītās profesijas darba vidē un apliecinātu savas prasmes un talantus. Savukārt uzņēmējiem tā bija iespēja gan apliecināt sevi kā sociāli atbildīgus darba devējus, gan klātienē iepazīt iespējamus uzņēmuma vai iestādes darbiniekus, jo liela daļa piedāvāto darba vietu bija vakantas: akcijas norises laikā darba meklētājiem ar invaliditāti tika piedāvātas **163** brīvās darba vietas. Akcijā “Atvērto durvju diena uzņēmumos personām ar invaliditāti” kopumā piedalījās **69 darba devēji**, kas **303 darba meklētājiem ar invaliditāti** piedāvāja iespēju izmēģināt savas prasmes un talantus vairāk nekā **57 profesijās**, to vidū tādos arodos kā, piemēram, pārdevējs konsultants, kasieris, mazumtirdzniecības veikala pārdevējs, pārdevēja palīgs, tirdzniecības zāles darbinieks, klientu apkalpošanas speciālists, datu ievades operators, grāmatvedis, projektu asistents, biroja administrators, pavārs, pavāra palīgs, konditora palīgs, profesijas ražošanā (leļļu meistars, būvgaldnieks, mēbeļu galdnieks, galdnieka palīgs, kokapstrādes iekārtu operators, šuvējs, metāla izstrādājumu montētājs, kompozīto ražojumu montieris), projekta vadītājs, direktors, medicīnas māsa, ambulatorās aprūpes ārsta palīgs un citās.

Darba devēju izpratnes vairošanai, NVA 2019.gadā nodrošināja darba devējiem (jebkurai juridiskai vai fiziskai personai ar tiesībām nodarbināt) vai to deleģētiem pārstāvjiem konsultācijas par bezdarbnieku ar invaliditāti nodarbināšanu. Konsultācija ietver informāciju par šādām tēmām:

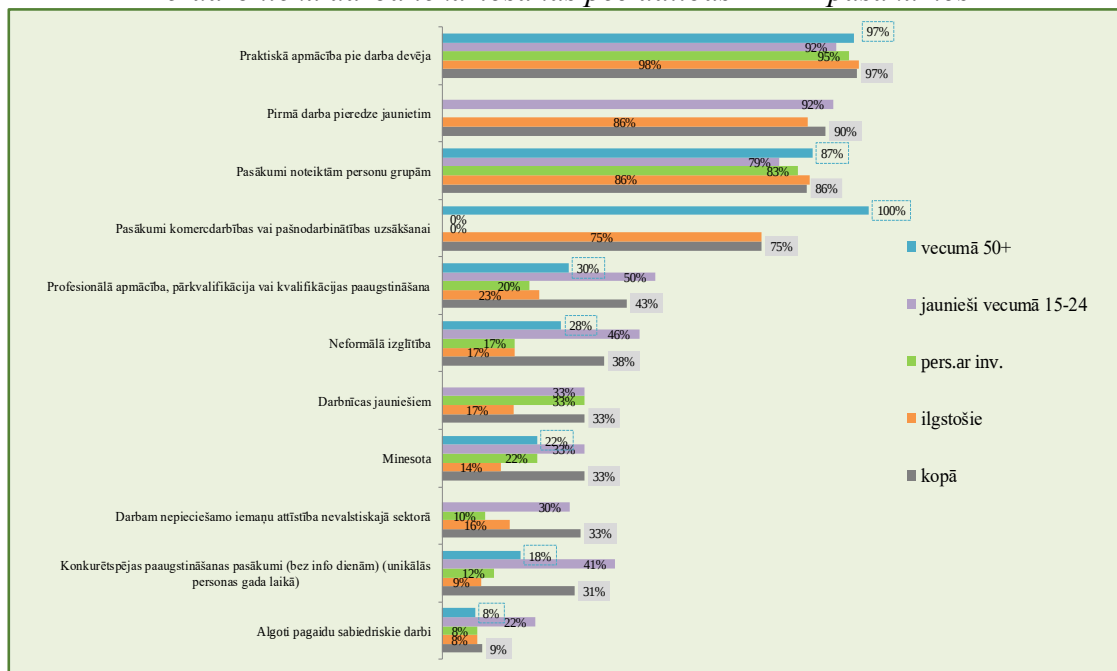
- bezdarbnieku ar invaliditāti komunikācijas un nodarbināšanas specifika atbilstoši invaliditātes veidam (kustību, redzes, dzirdes, garīga rakstura (t.sk. komunikācija ar personām, kurām ir garīga rakstura traucējumi) u.c. invaliditāte);
- komunikācijas barjeru un stereotipu mazināšana darba kolektīvā;
- konfliktu un problēmsituāciju risināšana;
- citi aktuālie jautājumi, kuri saistīti ar bezdarbnieku ar invaliditāti nodarbinātības veicināšanu.

2019.gadā nodrošinātas 90 konsultācijas. 2020.gadā plānots turpināt konsultāciju sniegšanu darba devējiem, kā arī nodrošināt konsultācijas NVA darbiniekiem, tādā veidā ceļot NVA darbinieku kompetenci un darba efektivitāti. NVA apkopo informāciju par personām, kas ir iekārtojušās darbā pirmo sešu mēnešu laikā pēc pasākumu pabeigšanas⁷. Izvērtējot iesaistīto personu (laika periodā no 2018. gada 1. jūlija līdz 2019. gada 30. jūnijam) iekārtošanos darbā pēc pasākumu pabeigšanas, var secināt, ka rezultāti ir atšķirīgi atkarībā no pasākuma veida un specifikas. No iesaistes pasākumos vislabākie darbā iekārtošanās rezultāti bija vērojami pasākumos pie darba devēja, darba vieta jaunietim un komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Augsts darbā iesaistes līmenis ir arī pasākumos noteiktām personu grupām (subsīdētā nodarbinātība), kā arī pozitīvi vērtējami darbā iekārtošanās rezultāti pēc apmācību pasākumiem (skatīt 8. attēlu).

⁷ Darbā iekārtošanās tiek rēķināta, ņemot vērā tos bezdarbniekus, kas 6 mēnešu laikā pēc dalības pasākumā ir iekārtojušies darbā pēdējo 12 mēnešu laikā (ar 6 mēnešu nobīdi, lai vērtētajā periodā visiem pasākumu pabeigušajiem bezdarbniekiem jau būtu 6 mēneši pēc pasākuma beigām).

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc dalības ADTP pasākumos*

*Pabeiguši dalību periodā no 01.07.2018. līdz 30.06.2019. un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (periodā līdz 31.12.2019.)

Datu avots: NVA

4.1. Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve

Atbilstoši MK noteikumos Nr.75, Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 836 "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" (turpmāk – MK noteikumi Nr.836) noteiktajam, profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, kvalifikācijas paaugstināšana un neformālās izglītības ieguve (turpmāk – bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība) ietver:

- **profesionālās tālākizglītības programmu apguvi**, kas dod iespēju bezdarbniekiem iegūt profesionālo kvalifikāciju. Pēc attiecīgās programmas apguves bezdarbnieks kārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu. Bezdarbniekam, kurš nokārtojis profesionālās kvalifikācijas eksāmenu, saskaņā ar profesionālās izglītības ieguvu regulējošajiem normatīvajiem aktiem izsniedz profesionālās kvalifikācijas apliecību;
- **profesionālās pilnveides izglītības programmu apguvi**, kas bezdarbniekiem dod iespēju pilnveidot savu profesionālo meistarību un apgūt mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes. Bezdarbniekam saskaņā ar profesionālās izglītības ieguvu regulējošajiem normatīvajiem aktiem izsniedz profesionālās pilnveides izglītības apliecību;
- **neformālās izglītības programmu apguvi**, kas ietver mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošu sistematizētu sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvi, noslēguma pārbaudījumu organizēšanu, tai skaitā valsts valodas prasmes pārbaudes eksāmenus. Bezdarbniekam un darba meklētājam pēc neformālās izglītības programmu apguves izsniedz iegūtās zināšanas apliecinošu dokumentu.
- **transportlīdzekļu (t.sk. traktortehnikas) vadīšanas apmācības**, kas ietver pirmās palīdzības kursu apguvi un transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāja kvalifikācijas iegūšanas eksāmenus.

Aktīvā nodarbinātības pasākuma „Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošana bezdarbniekiem” MK noteikumu Nr.75 26.punkts nosaka šī pasākuma bezdarbnieku iesaistes kritērijus. Bezdarbniekam, izsakot vēlmi iesaistīties apmācību pasākumā, NVA filiāle pārbauda bezdarbnieka atbilstību pasākuma mērķa grupai pēc sekojošiem kritērijiem:

- bezdarbnieka iepriekš iegūtā profesionālā kvalifikācija vai profesionālā pieredze nav pieprasīta darba tirgū vai tā neatbilst attiecīgajai profesijai noteiktajām prasībām un tāpēc nav iespējams atrast piemērotu darbu;
- bezdarbnieks ir zaudējis profesionālās prasmes, jo pēdējo triju gadu laikā nav strādājis iegūtajā profesijā;
- bezdarbniekam nav iepriekš iegūtas profesionālās kvalifikācijas.

Neformālās izglītības ieguvē un transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācībā bezdarbnieku/darba meklētāju iesaista, ja viņa prasmes neatbilst mainīgajām darba tirgus prasībām (vai šīs prasmes ir nepietiekamas) un šā iemesla dēļ ir grūti atrast darbu. Bezdarbnieku un darba meklētāju viena gada laikā var iesaistīt ne vairāk kā divu transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācību programmu apgūvē, savukārt profesionālās izglītības programmu apgūvē ne agrāk kā divus gadus pēc iepriekšējās profesionālās izglītības programmas pabeigšanas vai profesionālās kvalifikācijas iegūšanas. Tāpat saskaņā ar MK noteikumiem Nr.75, pirms iesaistes bezdarbnieku un darba meklētāju apmācībā personai ir tiesības saņemt karjeras konsultāciju.

2019. gadā profesionālā apmācībā, pārkvalifikācijā un kvalifikācijas paaugstināšanā pavisam iesaistījās 3519 personas (ieskaitot jauniešus). 2019. gadā no profesionālās apmācības uzsākušo kopskaita tika atskaitīti 299 bezdarbnieks jeb 8,5 %. Biežākie atskaitīšanas gadījumi (49%) bija veselības stāvokļa dēļ, iekārtošanās darbā dēļ (34%), līguma pārkāpumu dēļ (13%).

Vidējās izmaksas 2019. gada profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu apgūvē bija 1 033 eiro (t.sk. apmācību maksa 806 eiro un stipendija 227 eiro), kur viena profesionālās tālākizglītības programmu apgūvē iesaistītā 2019.gadā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 1 423 eiro, t.sk. apmācību maksa 1 095 eiro un stipendija 327 eiro. Savukārt profesionālās pilnveides programmu apgūvē iesaistītā 2019.gadā vidējās izmaksas veidoja 565 eiro, t.sk. apmācību maksa 458 eiro un stipendija 107 eiro.

Profesionālās tālākizglītības un pilnveides, kā arī neformālās izglītības programmu piešķirtais un izlietotais finansējums, kā arī iesaistes rādītāji atbilstoši projektiem un budžeta finansēšanas avotiem ir atspoguļoti 6.tabulā.

Tabula Nr.6

Profesionālās un neformālās apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits

Pasākuma nosaukums	2019. gadā faktiski izlietots (EUR)	Pārejošo klientu skaits	No jauna iesaistīto klientu skaits 2019. g.	Kopā
<i>Apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits. ESF projekts “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”</i>				
Profesionālā apmācība	3 387 262	280	3519	3799
Neformālā izglītība, t.sk.valsts valodas apguve, transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	6 634 816	12	13026	13038
Apmācība pie darba devēja	911 819	212	463	675
<i>Apmācības finansējums un pasākumos iesaistīto skaits. Nodarbinātības speciālais budžets</i>				
Valsts valodas apmācība (bez starpniekvalodas)	5426	-	13	13

Datu avots: NVA

Savukārt NVA klientu iesaiste atbilstoši katrā no izglītības veidiem atspoguļota 7.tabulā.

Tabula Nr.7

2019. gadā mācību pasākumos iesaistīto skaits

Apmācību pasākumi	Atbalsts bezdarbnieku izglītībai	Valsts budžeta finansējums	Kopā
Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (bez info dienām)	3524		3524
Neformālās izglītības ieguve:	10293	13	10306
<i>Svešvalodas un datorzinību programmas</i>	7563		7563
<i>Valsts valodas apmācība</i>	2730	13	2743
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība:	2733		2733
<i>Transportlīdzekļu vadītāju apmācība</i>	1726		1726
<i>Traktortehnikas vadītāju apmācība</i>	1007		1007
Profesionālās apmācību programmas:	3519		3519
<i>Profesionālā tālākizglītība</i>	1954		1954
<i>Profesionālā pilnveide</i>	1565		1564

Datu avots: NVA

Apmācība 2019.gadā veikta šādās **profesionālās tālākizglītības programmās** – klientu apkalpošanas operators (356), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG) (335), loģistikas darbinieks (233), šuvējs (232), aprūpētājs (155), apdares darbu strādnieks (104), lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG) (93), mazumtirdzniecības komercdarbinieks (70), lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG) (65), pavāra palīgs (58), datorsistēmu tehniķis (54), elektromontieris (53), inženierkomunikāciju montētājs (48), elektrotehniķis (40), viesmīlis (24), konditora palīgs (13), autodiagnostiķis (13), SPA speciālists (8).

Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopās - mazā biznesa organizēšana (544), projektu vadība/vadīšana (489), sociālā aprūpe (369), grāmatvedība – dažādas programmas (119), praktiskais mārketinga (25), friziera darbs (14), siltumiekārtu apkalpošana (5).

Bezdarbnieku portrets profesionālajā apmācībā ar kuponu metodi ir atspoguļots 8.tabulā.

Tabula Nr.8

Uzsākuši profesionālo apmācību ar kuponu metodi 2019. gadā

	Kopējais skaits	% no kopējā skaita	Sievietes	Vīrieši
	3519		2459	1060
Ilgstošie bezdarbnieki	541	15,4	386	155
Jaunieši - bezdarbnieki vec.15-24 gadi	219	6,2	131	88
Bezdarbnieki ar invaliditāti	434	12,3	281	153
Personas pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma	3	0,1	0	3
Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	33	0,9	32	1
Bezdarbnieki vecumā 50+	1111	31,6	742	369
Bezdarbnieki pirmspensijas vecumā	323	9,2	213	110
Pēc izglītības				
Augstākā izglītība	989	28,1	791	198
Profesionālā izglītība	1194	33,9	799	395
Vidējā vispārējā izglītība	932	26,5	628	304
Pamatizglītība	393	11,2	236	157
Zemāka par pamata	11	0,3	5	6
Pa vecuma grupām				
15-19 gadi	24	0,7	9	15

20-24 gadi	195	5,5	122	73
25-29 gadi	392	11,1	268	124
30-34 gadi	454	12,9	323	131
35-39 gadi	459	13,0	349	110
40-44 gadi	442	12,6	330	112
45-49 gadi	442	12,6	316	126
50-54 gadi	480	13,6	326	154
55-59 gadi	438	12,4	286	152
60 gadi un vairāk	193	5,5	130	63
Pēc bezdarba ilguma				
Līdz 6 mēnešiem	2231	63,4	1512	719
No 6 līdz 12 mēnešiem	747	21,2	561	186
No 1 līdz 3 gadiem	407	11,6	293	114
3 gadi un vairāk	134	3,8	93	41

Datu avots: NVA

Laika periodā no 2018. gada 1.jūlija līdz 2019. gada 30.jūnijam dalību profesionālās apmācības ietvaros pabeidza 3 363 bezdarbnieki, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2019.) izdevās iekārtoties 1 459 personām jeb 43,4%. Šis rādītājs ar katru gadu turpina palielināties (salīdzinājumam - no 2017. gada 1.jūlija līdz 2018. gada 30.jūnijam rādītājs veioja 43,1%).

Vissekmīgāko darbā iekārtošanos pēc profesionālās tālākizglītības programmu apguves no 2018. gada 1.jūlija līdz 2019. gada 30.jūnijam skatīt 9.tabulā.

Tabula Nr.9

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc profesionālās tālākizglītības programmu apguves
(Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Elektrotehniķis	64% no 45
2.	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG)	59% no 41
3.	Lietvedis	58% no 199
4.	Loģistikas darbinieks	55% no 147
5.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG)	53% no 53
6.	Noliktavas pārzinis	51% no 69
7.	Klientu apkalpošanas operators	48% no 296
8.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)	47% no 277
9.	Pavāra plaīgs	44% no 41
10.	Šuvējs	39% no 277
*Pabeiguši dalību periodā 2018. gada 1.jūlija - 2019. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2019.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

Savukārt vissekmīgākā darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves no 2018. gada 1.jūlija līdz 2019. gada 30.jūnijam ir atspoguļota 10.tabulā.

Tabula Nr.10

*Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc profesionālās pilnveides programmu apguves**

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Praktiskais mārketingš	60% no 15
2.	Siltumiekārtu apkalpošana	55% no 11
3.	Projektu vadība	53% no 417
4.	Friziera darbs	46% no 26
5.	Grāmatvedība	42% no 93
6.	Mazā biznesa organizēšana	42% no 389
7.	Elektrokāra vadīšana	40% no 10
8.	Sociālā aprūpe	30% no 597
*Pabeiguši dalību periodā 2018. gada 1.jūlija - 2019. gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2019.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

No 2019. gadā no neformālās izglītības programmu apguvi (t.sk. transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāju apmācībā un neformālās izglītības programmā “Valsts valodas apguve”) **uzsākušajiem** 13 039 bezdarbniekiem, apmācību pabeidza 11792 bezdarbnieki, bet 471 turpināja dalību pasākumā 2020. gadā. Savukārt 776 personas tika atskaitītas no apmācībām (688 - attaisnotu iemeslu dēļ, 88 – neattaisnotu).

Viena neformālās izglītības programmu apguvē iesaistītā 2019.gadā faktiskās vidējās izmaksas veidoja 503 eiro, t.sk. apmācību maksa 350 eiro un stipendija 153 eiro. Savukārt transportlīdzekļu/ traktortehnikas vadītāju apmācībā iesaistītā 2019.gadā vidējās izmaksas veidoja 651 eiro, t.sk. apmācību maksa 566 eiro un stipendija 85 eiro.

Bezdarbnieku un darba meklētāju visvairāk pieprasītās neformālās izglītības programmas ir atspoguļotas 11.tabulā.

Tabula Nr.11

Bezdarbnieku iesaiste valsts valodas, svešvalodas un datorzinības programmās 2019. gadā (Top 10)

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	Datorzinības (bez priekšzināšanām)	1318
2.	Valsts valoda atbilstoši vidējam valsts valodas prasmes līmenim	1281
3.	Datorzinības (ar priekšzināšanām)	1028
4.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	899
5.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	833
6.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim	768
7.	Valsts valoda atbilstoši augstākajam valsts valodas prasmes līmenim	669
8.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	560
9.	Vācu valoda (bez priekšzināšanām)	465
10.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	430

Datu avots: NVA

Savukārt bezdarbnieku un darba meklētāju visvairāk pieprasītās 2019. gada transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju mācību programmas ir atspoguļotas 12.tabulā.

Tabula Nr.12

*Bezdarbnieku iesaiste transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju mācību programmās
2019. gadā (Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	Klientu skaits
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1.palīdzības kursu apguvi) (kods 95)	879
2.	TR2 (ar 1.pal.) kateg. traktortehnikas vadītājs (tehnikai ar pilnu masu virs 7500 kg)	526
3.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	215
4.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (kods 95)	184
5.	TR2 kateg. traktortehnikas vadītājs (tehnikai ar pilnu masu virs 7500 kg)	173
6.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1. palīdzības kursu) (kods 95)	133
7.	"TR3" (ar 1.pal.) kategorijas traktortehnikas "Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	92
8.	"TR3" kategorijas traktortehnikas "Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	87
9.	"TR4" (ar 1.pal.) kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	75
10.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	69

Datu avots: NVA

Laika periodā no 2018. gada 1.jūlija līdz 2019. gada 30.jūnijam dalību neformālās izglītības apgūvē, izņemot valsts valodas apmācību, pabeidza 9390 bezdarbnieki un darba meklētāji, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2019.) izdevās iekārtoties 3635 personām jeb 38,7 %. Savukārt valsts valodas apguvi minētajā laika periodā pabeidza 2117 NVA klienti, no kuriem darbā pirmo 6 mēnešu laikā (periodā līdz 31.12.2019.) izdevās iekārtoties 732 personām jeb 34,6%.

Ziņojuma 13. tabulā ir atspoguļotas tās neformālās izglītības programmas, pēc kuru apguves bezdarbnieki uzrādīja augstākos darbā iekārtošanās rādītājus.

Tabula Nr.13

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc neformālās izglītības programmu apguves
(Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	Norvēģu valoda (ar priekšzināšanām)	100% no 4
2.	Zviedru valoda (bez priekšzināšanām)	63% no 32
3.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	55% no 341
4.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	53% no 75
5.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	53% no 175
6.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	53% no 276
7.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim	50% no 6
8.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Horizon vai Bilance)	50% no 80
9.	Franču valoda (bez priekšzināšanām)	47% no 59
10.	Krievu valoda (ar priekšzināšanām)	46% no 142
*Pabeiguši dalību periodā 2018.gada 1.jūlija - 2019.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2019.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

Līdzīgi ziņojuma 14. tabulā ir atspoguļotas tās transportlīdzekļu, traktortehnikas programmas, pēc kuru apguves bezdarbnieki uzrādīja augstākos darbā iekārtošanās rādītājus.

Tabula Nr.14

Bezdarbnieku darbā iekārtošanās pēc transportlīdzekļu un traktortehnikas programmu apguves (Top 10)*

Nr. p.k.	Izglītības programma	% no apmācības pabeigušajiem
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	100% no 2
2.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (kods 95)	100% no 2
3.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	100% no 1
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	100% no 1
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju (ar 1.pal.) (kods 95)	100% no 2
6.	"G" kategorijas (ar 1.pal.) traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas" vadītājs (ar priekšzin.)	75% no 4
7.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (kods 95)	71% no 7
8.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju (ar 1.pal.)	68% no 28
9.	"TR4" kategorijas traktortehnikas "Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas"	67% no 3
10.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju (ar 1.pal.) (kods 95)	67% no 30
*Pabeiguši dalību periodā 2018.gada 1.jūlija - 2019.gada 30.jūnijam un iekārtojušies darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc pasākuma pabeigšanas (iekārtošanās darbā līdz 2019.gada 31.decembrim).		

Datu avots: NVA

2020. gadā plānotais profesionālās tālākizglītības un pilnveides, neformālās izglītības programmu, t.sk. transportlīdzekļa/traktortehnikas vadītāja apmācību, finansējums un iesaistes rādītāji ir atspoguļoti 15.tabulā.

Tabula Nr.15

Apmācību pasākumu plānotais finansējums un dalībnieku skaits 2020. gadam

Aktīvie nodarbinātības pasākumi	Finansējums (valsts un ESF kopā) EUR	Rezultatīvie rādītāji
Profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana	3 946 519	3 350
Neformālā izglītības ieguve (kopā ar programmu "Valsts valodas apguve")	4 278 701	8150
Transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācība	1 152 531	1 800
Nodarbinātības speciālais budžets		
Valsts valodas apmācība (bez starpniekvalodas)	26 570	19
Finansējums kopā	9 404 321	17 672

Datu avots: LM/NVA

Viena no NVA prioritātēm ir sadarbība ar darba devējiem. Uzņēmēji ar NVA un ESF finansiālu atbalstu var apmācīt un iegūt sev nepieciešamos speciālistus no bezdarbnieku vidus pasākuma "Bezdarbnieku apmācība pēc darba devēja pieprasījuma" ietvaros⁸. Ja kādam uzņēmumam vajadzīgs profesionāls speciālists, NVA pēc darba devēja pieprasījuma iesaista bezdarbnieku uzņēmumam nepieciešamajās profesijās jebkurā licencētā profesionālās pilnveides izglītības programmā, profesionālās tālākizglītības vai neformālās izglītības programmā. Apmācības laikā bezdarbniekam tiek maksāta stipendija – 5 eiro par vienu mācību dienu. Pēc apmācības pabeigšanas darba devējam jāpieņem bezdarbnieks darbā un attiecīgajā profesijā jānodarbina vismaz sešus mēnešus.

2019.gadā tika apmācības organizētas pēc 4 uzņēmumu pieprasījuma, iesaistot 10 bezdarbniekus SPA speciālistu (8 dalībnieki atbilstoši 2 uzņēmumu pieprasījumam) un "C"

⁸ Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pec-darba-deveja-pieprasijuma>

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

kategorijas autovadītāja ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju (ar 1.pal.) (kods 95) apmācībā (2 dalībnieki atbilstoši 2 uzņēmumu pieprasījumam).

4.2. Bezdarbnieku praktiskā apmācība pie darba devēja

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 836 ESF projektā “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai”, NVA īsteno aktīvo nodarbinātības pasākumu „Apmācība pie darba devēja” (turpmāk – Praktiskā apmācība), kura mērķis ir darba devējam vajadzīgā darbinieka praktiskā sagatavošana, organizējot apmācību uzņēmuma darba vietā⁹.

Praktiskajā apmācībā bezdarbniekam ir paredzēta ikmēneša darba algas dotācija (proporcionāli dienu skaitam, kurās bezdarbnieks iesaistījies pasākumā): par pirmajiem 3 mēnešiem – 200 eiro apmērā; par pēdējiem 3 mēnešiem – 150 eiro apmērā. Tāpat pasākuma ietvaros tiek piemērotas arī citas dotācijas – dotācija Praktiskajā apmācībā iesaistīto bezdarbnieku darba vadītājam 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā; dotācija izdevumu segšanai par individuālajiem aizsardzības līdzekļiem līdz 100 eiro, dotācija darba vietas pielāgošanai bezdarbniekam ar invaliditāti 1000 eiro apmērā un dotācija līdz 30 eiro bezdarbnieka obligātajām veselības pārbaudēm, kuras noteiktas normatīvajos aktos.

Praktiskā apmācība ietver profesionālās kompetences apgūšanu, kas atbilst pirmā, otrā vai trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālajai kompetencei. Praktisko apmācību neorganizē nekvalificētos un mazkvalificētos darbos. Pēc praktiskās apmācības pabeigšanas bezdarbniekam vismaz trīs mēnešus jāturpina darbs pie tā paša darba devēja.

Kopumā 2019. gadā Praktiskajā apmācībā tika iesaistīti 463 bezdarbnieki (2018. gadā 426 bezdarbnieki, 2017. gadā 313 bezdarbnieki, 2016. gadā - 178, 2015. gadā - 121). Visvairāk bezdarbnieku praktiskās apmācības ietvaros 2019. gadā sagatavoti sekojošās profesijās: Šūšanas iekārtu operators (25); pavārs (24); mazumtirdzniecības veikala pārdevējs (19); noliktavas darbinieks (13); gaļas produktu izgatavotājs (13); pārdevējs konsultants (12); šuvējs (11), datu ievades operators (9); autoatslēdznieks (9); zāģmateriālu ražošanas operators (8). No uzsākušajiem 463 bezdarbniekiem apmācību ir pabeiguši 191 bezdarbnieks, 153 turpina dalību pasākumā 2020. gadā. Savukārt 119 personas ir pārtraukušas dalību (96 - attaisnotu iemeslu dēļ, 23 – neattaisnotu). 2020.gadā pasākumā plānots iesaistīt vairāk nekā 400 bezdarbniekus.

Secināms, ka šis pasākums no gada uz gadu kļūst aizvien pieprasītāks, tomēr nepieciešams turpināt pasākuma saturiskos pilnveidojumus un NVA informētības pasākumus tā popularitātes veicināšanā, tādējādi sekmējot tā atpazīstamību Latvijas uzņēmumu vidū. Pasākums sniedz iespēju iegūt kvalificētu darbaspēku no pārkvalificēto bezdarbnieku vidus, jo īpaši profesijās un nozarēs, kurās darbaspēka nepietiekamība ir vērojama visvairāk (piemēram, autopāravadājumu, ēdināšanas pakalpojumu jomā), kurās vienlaicīgi ir augsts reģistrēto bezdarbnieku skaits un vakances, kas ilgstoši netiek aizpildītas, kas norāda, ka problēmas ir meklējamas darba vietu kvalitātē un zemajā atalgojumā, ko tikai retos gadījumos var risināt tradicionālās pārkvalifikācijas iespējas.

Kā vēl viens no pasākuma devumiem ir tas, ka darba devējam ir iespēja iegūt apmācītu darbinieku arī tajās profesijās, kurās vērojams darbaspēka pārpalikums (šīs profesijas atbilstoši darba tirgus pieprasījuma analīzei un prognozēm LM Apmācību komisija neiekļauj profesionālās izglītības piedāvājumā), ja vien darba devējs apņemas pēc pasākuma beigām apmācāmo nodarbināt, kas ir kā signāls sekmīgai un pēctecīgai

⁹ Plašāk: <https://www.nva.gov.lv/lv/apmaciba-pie-darba-deveja>

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

bezdarbnieka nodarbinātībai. Piemēram, tas ir risinājums tādās profesijās kā mazumtirdzniecības veikala pārdevējs.

Vienlaikus, lai pasākums sasniegtu savu mērķi, proti, darba devējs iegūtu sava uzņēmuma specifiskai apmācītu darbinieku, savukārt topošais darba ņēmējs apmācībā iesaistītos, apgūstot nepieciešamās kompetences un prasmes tādā laika termiņā, kas ir piemērots katras profesijas specifiskai, ir nepieciešams pārskatīt apmācību ilgumu atbilstoši apgūstamo prasmju un profesijas kvalifikācijas līmenim. Piemērota iesaistes ilguma noteikšana ir būtiska, lai pasākumā neradītu tādus nosacījumus, kas liktu darba devējam mākslīgi uzturēt prasmju apguvi termiņos, kas ir pārāk garš konkrētas profesijas apguvei un var rezultēties ar bezdarbnieka nodarbinātību citos pienākumos, kas nav saistīti ar profesijas apguvi.

Profesionālās tālākizglītības ietvaros, kurā lielākais programmas apjoms tiek balstīts uz teorētisko prasmju apguvi līdzās mācību un kvalifikācijas praksei, apmācību ilgums katrā no līmeņiem ir: 3.kval. līmenis - 960 st. jeb aptuvenais mācību ilgums līdz 6 mēnešiem; 2.kval. līmenis - 480 st. – 640 st. jeb aptuvenais mācību ilgums 3 - 4 mēneši; 1.kval. līmenis - 480 st. jeb aptuvenais mācību ilgums līdz 3 mēnešiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, 2020.gadā ir plānots pārskatīt apmācību ilgumu no esošajiem 6 mēnešiem, to pielāgojot atbilstoši katram profesijas apgūstamajam kvalifikācijas līmenim.

4.3. Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana

2013. gadā tika uzsākts preventīvais bezdarba samazināšanas pasākums „Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana”, kura mērķis ir veicināt komersantu nodarbināto personu reģionālo mobilitāti, nodrošinot finansiālu atbalstu transporta un dzīvojamās telpas īres izmaksu segšanai pirmos četrus mēnešus pēc darba tiesisko attiecību nodibināšanas. Pasākuma mērķis ir sniegt atbalstu bezdarbniekiem no reģioniem, kuros darbu atrast neizdodas, un virzīt tos uz brīvajām darba vietām tuvākajos reģionos un pilsētās.

Reģionālās mobilitātes pasākumā iesaista nodarbinātos, kuri līdz darba tiesisko attiecību nodibināšanas dienai ar konkrēto darba devēju bijuši reģistrēti bezdarbnieka statusā vismaz divus mēnešus, savukārt NVA var iesaistīt pasākumā nodarbināto, kas bijis reģistrēts bezdarbnieka statusā mazāk nekā divus mēnešus, ja bezdarbnieka statusa piešķiršana ir saistīta ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu saistībā ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīgu rakstura pasākumu veikšanu un tas būtiski ietekmējis vai varēja ietekmēt nodarbinātības situāciju attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

2019. gadā nodarbināto reģionālās mobilitātes pasākumam NVA pieteicās 301 reģistrētais bezdarbnieks. Dalību pasākumā pabeidza 165 nodarbinātie. Dalība visvairāk uzsākta NVA Rēzeknes filiālē – 37 nodarbinātie, Ludzas – 25, Balvu – 20, Jelgavas 18, Alūksnes filiālē – 17.

2019.gadā mobilitātes pasākumā tika iesaistītas 288 personas, no kurām 2019.gadā pasākumu pabeidza 161 persona. Pasākumā iesaistījās 66 % jeb 190 sievietes un 34 % jeb 98 vīrieši. Sadalījumā pa vecuma grupām, visaktīvāk iesaiste bija vecuma grupā no 40-59 gadiem (45,5% no uzsākušo kopskaita – 131 persona). Savukārt vismazākā iesaiste bija vecuma grupās: virs 60 gadiem (9 personas); no 15-24 gadiem (17 personas); no 35-39 gadiem (29 personas). Dalība pasākumā tika pārtraukta 52 gadījumos, kur biežākais pārtraukšanas iemesls tika norādīts pārtraukto darba tiesisko attiecību dēļ. Savukārt citi iemesli dalības pārtraukšanai: iekārtošanās darbā pie cita darba devēja un veselības stāvokļa dēļ.

Pasākumam 2019. gadā tika izietoti 108 843 eiro (pārejošās saistības uz 2020. gadu 6 451 eiro). Secināms, ka pasākuma ietvaros katrs nodarbinātais 2020.gadā saņēmis vidēji 357 eiro. Pasākumā iesaistītie uzsākuši darbu 127 profesijās un amatos. Visvairāk

darbu uzsākuši profesijās: aprūpētājs (19) mazumtirdzniecības veikala pārdevējs (14), palīgstrādnieks (13), pavārs (13), kravas automobiļa vadītājs (9), apkopējs (7), pavāra palīgs (6), traktortehnikas vadītājs (5), šuvējs (5), ceha strādnieks (4).

2020. gadā pasākumā plānots iesaistīt 268 nodarbinātos par kopējo valsts budžeta finansējumu 121 142 eiro.

4.4. Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi

Aktīvais nodarbinātības pasākums „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” paredzēts bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautām personām, lai veicinātu to konkurētspēju darba tirgū, piedāvājot apgūt darba meklēšanas metodes, darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes, kā arī saņemt psiholoģisko atbalstu konkurētspējas veicināšanai darba tirgū. 2019. gadā NVA klientiem bija iespēja piedalīties grupu nodarbībuursos (24, 32, 35 vai 40 akadēmiskās stundas) un e-apmācībā (3 pakalpojumi).

Dalība KPP pieejama katram klientam saskaņā ar izteikto vēlmi bez rindas. Klients var izmantot vairākus KPP pakalpojumus. 2019. gadā KPP iesaistījās 16229 personas (t.sk. info dienas). Jāpiebilst, ka KPP dalībnieku skaits bija vislielākais starp NVA īstenotajiem ADTP pasākumiem.

Periodā no 2018.gada 1.jūlija līdz 2019.gada 30.jūnijam dalību pasākumā pabeidza 26 892 personas, no kurām darbā pirmo sešu mēnešu laikā iekārtojās 9324, kas ir 34,7 % no iesaistīto klientu skaita. 2019. gada pieprasītākie KPP ir atspoguļoti 16.tabulā.

Tabula Nr.16

2019. gada KPP pieprasītāko pasākumu TOP 10

Nr. p.k.	Aktīvie nodarbinātības pasākumi	Pasākuma veids	Iesaistīto skaits
1.	Valsts valodas prasmju attīstīšana	Kurss	624
2.	Ievads darbam ar datoru un internetu	Kurss	484
3.	Darba un sociālās tiesības. Darba aizsardzības pamati.	Kurss	462
4.	Veselības veicināšana un stresa mazināšana	Kurss	457
5.	Lietišķo attiecību kultūra un sarunu vadīšana	Kurss	425
6.	Periodiskā apmācība autovadītājiem (kods 95)	Kurss	389
7.	Lietišķās rakstības prasmes, dokumentu izstrāde un lietvedības organizēšana	Kurss	374
8.	Publiskā uzstāšanās un efektīvas prezentācijas metodes	Kurss	215
9.	Pamatzināšanas metālapstrādē	Kurss	50
10.	Asistents-pavadonis personai ar invaliditāti	Kurss	43

Datu avots: NVA

5. Bezdarbnieku klasifikācija secīgai iesaistei aktīvajos nodarbinātības pasākumos („bezdarbnieku profilēšana”)

2013. gada rudenī tika ieviesta bezdarbnieku profilēšanas sistēma, tādējādi īstenojot mērķētāku pieeju dažādu bezdarbnieku mērķgrupu atgriešanai darba tirgū, lai efektīvi un ātri aizpildītu vakances un piedāvātu konkrētai personai piemērotākos darba tirgus politikas pasākumus (elektroniskā bezdarbnieku profilēšanas metode, lai izprastu savas darba atrašanas iespējas un atrastu piemērotus NVA pasākumus).

Bezdarbnieku profilēšana ir NVA klientu grupēšana pēc nepieciešamo pakalpojumu klāsta (t.sk., nosakot, vai klientam vispār nepieciešamas apmācības, lai ātrāk atgrieztos darba tirgū), vēl pirms klienta vēlmes izteikšanas, pirms tam analizējot bezdarbnieka iepriekš iegūto izglītību, darba pieredzi un citus apstākļus, kas veido spēju pašam vai ar valsts atbalsta palīdzību integrēties darba tirgū. Profilēšanas metode paredz klientu sadalīšanu noteiktās funkcionālās grupās, kur katrai grupai tiek noteikts pakalpojumu klāsts un sadarbības noteikumi. Tādējādi ar profilēšanas palīdzību ir nepieciešams nodrošināt bezdarbnieka secīgu iesaisti aktīvajos nodarbinātības pasākumos, ņemot vērā konkrētās personas individuālo bezdarba situāciju.

Profilēšanas ietvaros sākotnēji tiek noteikta bezdarbnieka gatavība integrēties darba tirgū un bezdarbniekam nepieciešamie atbalsta pasākumi, norādot šo pasākumu secību. Sākotnēji bezdarbniekam tiek piedāvāti pasākumi, kas uzlabo klienta jau esošās prasmes un iemaņas (piemēram, dalība KPP, īsajās neformālajās izglītības programmās), un tikai pēc tam, kad pēc dalības šajos pasākumos integrācija darba tirgū nav notikusi, bezdarbniekam tiek piedāvāti finanšu ietilpīgāki pasākumi, kur iesaistes ilgums pasākumā ir garāks (profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, jaunas darba pieredzes iegūšana u.tml.).

Bezdarbnieku profilēšanas ietvaros tiek noteikta:

1. Darba iespēju atrašana bezdarbniekam (tiek vērtēti tādi rādītāji kā pēdējā nodarbošanās, vēlamā profesija, izglītība, vecums, deklarētās dzīvesvietas atrašanās, valsts valodas prasmes u.tml. un noteikts vai darba atrašanas iespējas tuvākā gada laikā ir augstas, vidējas vai zemas);
2. bezdarbnieka prasmju pašvērtējums, motivācija sadarboties ar NVA un motivācija aktīvi meklēt darbu, kur bezdarbnieki tiek sadalīti 13 tipiskās motivācijas un prasmju pašvērtējuma grupās (vērtējums tiek noteikts ar speciāli izstrādātās anketas palīdzību, kas satur vairākus jautājumus, kas identificē iepriekš minētos rādītājus, norādot vai minētie rādītāji ir augsti, vidēji vai zemi);
3. bezdarbniekam piemērotāko pieejamo aktīvo nodarbinātības pasākumu noteikšanu, tai skaitā vēlamo pasākumu saņemšanas secību (šis kritērijs noteikts, ņemot vērā iepriekš minēto kritēriju noteikšanas rezultātus un klienta atbilstību pasākuma iesaistes nosacījumiem);
4. bezdarbnieku piederību noteiktai profilēšanas grupai, ņemot vērā iepriekšējās darbību rezultātus (pavisam kopā ir 39 profilēšanas grupu apraksti).

Profilēšana tiek veikta intervijas veidā, nosakot bezdarbnieka darba atrašanas iespējas, ņemot vērā personas riska faktorus, novērtējot bezdarbnieka motivāciju meklēt darbu un sadarboties ar NVA, kā arī bezdarbnieka darba meklēšanas prasmju pašnovērtējumu. 2018.gadā izstrādāta jauna profilēšanas metodika un 2019.gada 1.jūnijā uzsākta tās pilotēšana, pilotprojekta rezultāti tālākai lēmumu pieņemšanai būs pieejami 2021. gada janvārī. Pilnveidotā profilēšanas metode ietvers trīs profilēšanas grupas - 1.grupa: “Bezdarbnieki ar augstām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos līdz 6 mēnešiem”; 2.grupa: “Bezdarbnieki ar vidējām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos no 6 līdz 12 mēnešiem”; 3.grupa: “Bezdarbnieki ar zemām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos 12 un vairāk mēneši”.

LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

Dati par *noprofilētajiem* bezdarbniekiem sadalījumā pēc profilēšanas grupām uzrādīja šādus rezultātus:

No 2019.gada 1.jūnija līdz 2020.gada 30.jūnijam:

- 1.grupa: “Bezdarbnieki ar augstām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos līdz 6 mēnešiem” iekļauti – 40 072;
- 2.grupa: “Bezdarbnieki ar vidējām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos no 6 līdz 12 mēnešiem” iekļauti – 30 952;
- 3.grupa: “Bezdarbnieki ar zemām darba atrašanas iespējām, ar prognozēto darbā iekārtošanos 12 un vairāk mēneši” iekļauti – 7 652.

Profilēšanas metodes ieviešanas procesā konstatētais:

- NVA darbinieki, izmantojot metodi, mērķtiecīgāk sadarbojas ar klientiem, veidojot individualizētu un objektīvāku pieeju;
- operatīvāk un rūpīgāk tiek identificēts katram klientam noteiktais ieteicamo pasākumu kopums;
- klientu apkalpošanas process tiek veidots strukturēts, klientam vairāk līdzdarbojoties sava individuālā darba meklēšanas plāna sastādīšanā.

6. Karjeras konsultāciju sniegšana 2019. gadā

NVA karjeras pakalpojumi (klātienē un neklātienē formātā) ir pieejami visiem interesentiem: karjeras konsultācijas, testi karjeras iespēju izzināšanai, interaktīvie e-apmācību moduļi. 2019. gadā tika izstrādāts jauns elektroniskās apmācības modulis “Kā veidot efektīvu darba meklēšanas stratēģiju”, kas darba meklētājiem, autorizējoties ar portāla Latvija.lv starpniecību, ir pieejams NVA CV un vakanču portālā.

Karjeras konsultāciju mērķis - veicināt klienta integrāciju darba tirgū, nodrošinot atbalstu karjeras izvēlē un plānošanā, profesionālās piemērotības noteikšanā, t.sk. pirms iesaistes apmācību un nodarbinātības pasākumos, veicināt izpratni un aktīvu iesaisti mūžizglītībā, kā arī sniegt atbalstu darba devējiem piemēroto darbinieku atlasē.

NVA piedāvātie karjeras konsultāciju veidi:

- individuālās karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Profesionālās piemērotības noteikšana”, “Veiksmīga profesijas maiņa”, “Informatīvais atbalsts darba meklēšanas jautājumos”;
- grupu karjeras konsultācijas: “Praktisks atbalsts CV un motivācijas vēstules sagatavošanā”, “Sagatavošanās darba intervijai”, “Karjeras pamati un profesiju izvēle”, “Darba tirgus situācija un tendences”.

2019. gadā tika izstrādāti Profesionālās piemērotības noteikšanas metodiskie ieteikumi karjeras konsultantiem darbinieku atlasu veikšanai. Informatīvi metodiskās bāzes pilnveidošanā un turpmākajā attīstībā aktīvi piedalījās vadošo karjeras konsultantu un ekspertu darba grupa. Tāpat 2019. gadā karjeras konsultantu apmācību semināru fokuss bija uz izglītības sistēmām Eiropas valstīs, ar jaunumiem normatīvajā regulējumā un karjeras iespējām skaistumkopšanas nozarē (sadarbībā ar LDDK pārstāvjiem).

2019. gadā visās NVA filiālēs tika rīkota akcija “Karjeras dienas darba meklētājiem”. Akcijas mērķis - sniegt iespēju ikvienam Latvijas iedzīvotājam, kurš meklē darbu vai vēlas to mainīt, padziļinātāk iepazīties ar sava reģiona nozīmīgām nozarēm un brīvajām darba vietām, praktiski sagatavoties darba intervijai un iegūt informāciju par uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējām. NVA šo akciju pirmo reizi rīkoja 2018. gadā (piedalījās 3,5 tūkstoši darba meklētāju). 2019. gadā akcijā piedalījās vairāk nekā 4 tūkstoši darba meklētāju; 133 uzņēmumi piedāvāja ap 1,5 tūkstoti brīvo darbavietu; 63 biznesa atbalsta organizācijas sniedza informāciju par atbalsta saņemšanas iespējām komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Līdzīgi kā gadu iepriekš, akcijas laikā tika īstenotas trīs aktivitātes: (1) "Darba iespējas mūsu reģionā" - tikšanās ar reģiona darba devējiem; (2) "Izveido savu darbavietu pats!" - uzņēmējdarbības uzsākšanas iespējas; (3) "Darba interviju simulācijas" - individuālās un grupu nodarbības (sagatavošanās darba pārrunām, lomu spēles). 2019. gadā akcijas organizēšanā tika ņemta vērā iepriekšējā gada pieredze: atsevišķās filiālēs (Cēsu, Liepājas, Valmieras) Karjeras dienu aktivitātes tika īstenotas arī uzņēmumos, radot iespēju potenciālajiem darba ņēmējiem iepazīties ar reālo darba vidi.

2019. gadā kopējais dalību skaits individuālajās un grupu karjeras konsultācijās pamatbudžeta finansējuma ietvaros bija 37 914). Karjeras konsultāciju saņēmušo unikālo personu skaits – 30 822 (viena persona var saņemt karjeras konsultācijas gan kā bezdarbnieks, darba meklētājs, gan kā cita persona).

Iespēja saņemt pakalpojumu tika nodrošināta gan bezdarbniekiem un darba meklētājiem (26 694 unikālām personām), gan citām personām (4 253 unikālām personām - izglītojamiem, nodarbinātajiem, tai skaitā sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" ietvaros u.c. interesentiem). 2019. gadā karjeras konsultācijas un informāciju par VIAA projektu LMzin2020; Ziņojums „Par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību rezultātiem 2019.gadā un prioritārajiem apmācību virzieniem 2020.gadā”

"Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" saņēma 297 nodarbinātās personas vecumā no 25 gadiem.

Papildus 2019.gadā turpinājās sadarbība ar Ieslodzījuma vietu pārvaldi (IeVP) projekta "Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū" ietvaros. 2019. gadā, ņemot vērā veiksmīgu NVA un IeVP sadarbību, karjeras konsultācijās iesaistīto ieslodzījuma vietu loks tika papildināts ar vēl divām ieslodzījuma vietām – Liepājas cietumu un Valmieras cietumu (kopumā karjeras konsultācijās tika sniegtas 7 ieslodzījuma vietās).

Karjeras konsultācijās saņēmušas 654 ieslodzījumā esošās personas. Atbilstoši Ieslodzījuma vietu pārvaldes veiktās aptaujas rezultātiem, aptuveni 85% respondentu ne tikai augsti novērtēja konsultācijās iegūtās zināšanas, bet arī atzīmēja to praktisko vērtību.

Tabula Nr.17

Iesaiste karjeras konsultācijās

Gads	Kopējais personu skaits	Riska grupas					
		Jaunieši** (no 15 līdz 24 gadi)	Personas ar invaliditāti	Atbrīvotie no ieslodzījuma	Personas pēc bērna kopšanas atvaļinājuma	Personas vecumā 50+	Ilgstošie bezdarbnieki
2013	44 118	9 499 (21,5%)*	3 257 (7%)*	108 (0,2%)*	866 (2%)*	12 095 (27%)*	12 442 (28%)*
2014	45 671	4 172 (9%)*	4 474 (10%)*	138 (0,3%)*	482 (1%)*	18 041 (40%)*	12 736 (28%)*
2015	37 525	2 760 (7%)*	3 421 (9%)*	115 (0,3%)*	375 (1%)*	14 622 (39%)*	8 266 (22%)*
2016	34 254	2 338 (7%)*	3 322 (10%)*	133 (0,4%)*	443 (1%)*	12 591 (37%)*	4 699 (14%)*
2017	35 645	2 589 (7,3%)*	3 633 (10,2%)*	121 (0,3%)*	496 (1,4%)*	12 696 (35,6%)*	3 674 (10,3%)*
2018	33 111	2 436 (7,4%)*	3 755 (11,3%)*	94 (0,3%)*	421 (1,3%)*	12 716 (38,4%)*	3 359 (10,1%)*
2019	35887	4657 (13%)*	4173 (11,6%)*	79 (0,2%)*	618 (1,7%)*	12773 (35,6%)*	4314 (12%)*
* % no kopējā karjeras konsultācijās iesaistītā klientu skaita; **Jaunieši, kuri neatbilst JG mērķa grupai: skolēni, pilna laika studenti u.c. jaunieši – citas personas, kas nav bezdarbnieki)							

Datu avots: NVA

7. Klientu apmierinātības izvērtējums par NVA un tās īstenotajiem pakalpojumiem

Lai izvērtētu bezdarbnieku un darba meklētāju apmierinātību ar NVA pakalpojumiem, katru gadu tiek veikta aptauja. Elektroniskā klientu aptauja norisinājās arī 2019. gadā no 2019.gada 22.novembra līdz 6.decembrim. Šādas klientu aptaujas kopš 2009.gada NVA rīko ik gadu.

Sākot ar 2017. gadu, aptaujā tiek izmantots rīks, kas izstrādāts Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) īstenotā projekta „Vienotās Labklājības informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība” ietvaros un ir Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēmas (BURVIS) sastāvdaļa, kas klientiem ir pieejams CV un vakanču portālā (CVVP).

Piedalīties aptaujā bija aicināti gan NVA uzskaitē esošie bezdarbnieki un darba meklētāji, gan bezdarbnieka vai darba meklētāja statusu zaudējušās personas. Aptaujas anketas aizpildīja 402 klienti. 64% respondentu bija sievietes, 36% - vīrieši. Aptaujas dati ir apkopoti un sagrupēti 3 tematiskos blokos: *NVA darbinieku novērtējums; NVA e-pakalpojumi; ierosinājumi un priekšlikumi*. 2019.gada aptaujā tika iekļauts jauns jautājums – „Vai NVA darbinieks Jūs uzklaušīja un iedziļinājās situācijā”? Vairums respondentu (91%) atbildēja, ka tika uzklaušīti, savukārt 5% uzskatīja, ka netika uzklaušīti un NVA darbinieks viņu situācijā nebija iedziļinājies, bet 4% respondentu neizveidojās komunikācija ar NVA darbinieku.

74% respondentu NVA darbinieku sniegto informāciju novērtējuši kā viņiem noderīgu, 16% - kā daļēji noderīgu un 10% - kā nederīgu. Vērtējot NVA darbinieku prasmes sniegt informāciju par bezdarbnieku un darba meklētāju tiesībām un pienākumiem, 74% respondentu bija snieguši augstu vērtējumu, 23% - vidēju, bet 3% - zemu. NVA darbinieku prasmes izskaidrot situāciju darba tirgū un sniegt informāciju par brīvajām darba vietām 64% respondentu novērtējuši kā augstas, 30% puda viedokli, ka NVA darbinieku konsultēšanas prasmes ir vidējas, bet 6% devuši zemu novērtējumu. 2019. gada aptaujas dati liecina, ka kopumā respondenti ir apmierināti ar NVA darbinieku sniegto informāciju par pakalpojumiem un kā augstas šīs prasmes bija novērtējuši 75% respondentu, 20% respondentu NVA darbinieku konsultēšanas prasmes par pakalpojumiem novērtēja kā vidējas un 4% - kā zemas.

Viena no NVA darbības stratēģijā noteiktajām prioritātēm ir e-pakalpojumu pilnveidošana un to pieejamības uzlabošana. NVA ESF projekta “Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros ir izstrādāti un klientiem nodrošināti trīs e-apmācības moduļi. Lai noskaidrotu, vai NVA darbinieki veicina NVA e-pakalpojumu (tai skaitā e-apmācību) pieejamību, Klientu apmierinātības aptaujā tika iekļauts jautājums: „Vai NVA darbinieks palīdzēja uzsākt e-pakalpojumu lietošanu”. 51% respondentu atzina, ka viņiem nebija nepieciešama palīdzība e-pakalpojumu lietošanā. 40% aptaujas dalībnieku atbildēja, ka NVA darbinieks palīdzēja viņiem uzsākt lietot e-pakalpojumus, bet 8% nebija saņēmuši NVA darbinieka atbalstu. Uz jautājumu, vai klienti izmanto NVA e-pakalpojumus CV un vakanču portālā, 72% respondentu atbildēja, ka izmanto NVA e-pakalpojumus CVVP, bet 28% šos pakalpojumus neizmanto. Atbildot uz jautājumu: „Ja nepieciešamais pakalpojuma veids ir pieejams klātienē un elektroniski, tad kādu pakalpojuma saņemšanas veidu Jūs labprātāk izvēlētos?”, ik gadu pieaug to respondentu skaits, kas norāda, ka labprāt pakalpojumu saņemtu neklātienē. 2019.gadā elektroniski pakalpojumu vēlējās saņemt jau 74%, bet klātienē - 26% respondentu.

2019.gada aptaujas dalībnieki bija aicināti sniegt ierosinājumus un priekšlikumus NVA sniegto pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanai. Ierosinājumi un priekšlikumi tika izteikti gan par klientu apkalpošanas, gan par CVVP, e-pakalpojumu un NVA tīmekļvietnes, gan par NVA pakalpojumu pilnveidi. Aptaujas dalībnieki izteica arī atzinību un laba vēlējumus NVA darbiniekiem.

Kopsavilkums

Lai arī 2018.gadā tika prognozēta mērana nodarbinātības izaugsme vai pat tās samazinājums, 2019.gadā bija vērojamas pozitīvas darba tirgus un ekonomiskās izaugsmes tendences. Saskaņā ar NVA datiem 2019.gada beigās, salīdzinot ar 2018.gada beigām, turpinājās samazināties reģistrētā bezdarba līmenis (no 6,4% uz 6,2%) līdzās brīvo darba vietu skaita (par 14,5 tūkst.) pieaugumam. Pozitīvu ikgadējā reģistrētā bezdarba līmeņa samazināšanos un nodarbinātības uzlabošanos, kas bija vērojama no 2010.gada, pārtrauca 2020.gada 1 pusē Covid-19 pandēmijas izraisītā ietekme uz darba tirgu, strauji pieaugot reģistrētā bezdarba rādītājiem līdzās kolektīvās atlaišanas pieteikumu skaitam.

Covid-19 pandēmijas rezultātā valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas ietekmē 2020.gada jūnijā bezdarba līmenis un reģistrēto bezdarbnieku skaits attiecīgi sasniedza 8,6 % (2019.gada jūnijā 6%) un 78 226 (2019.gada jūnijā 55 750). Ekonomiskā aktivitāte visizteiktākā saglabājās Rīgā un tās reģionā (reģistrētais bezdarbs 6,9 %). Vienlaikus 2020. gada 6 mēnešos NVA tika reģistrēts ievērojami zems brīvo darba vietu skaits (41 758), kas bija par 18 255 jeb 30 % mazāk, salīdzinot ar 2019. gada janvāri – jūniju.

Attiecībā uz NVA mērķa grupām 2019.gada 30.jūnijā reģistrēti 8 856 **bezdarbnieki ar invaliditāti** jeb 11,3 % no kopējā bezdarbnieku skaita, kas ir darbaspēks, kura potenciāls vēl netiek pilnvērtīgi izmantots. Pēdējo gadu laikā Latvijā ir īstenoti vairāki jauni pasākumi, lai vēl vairāk atbalstītu personu ar invaliditāti integrāciju darba tirgū, tomēr šīs mērķa grupas iesaiste darba tirgū joprojām ir izaicinājums.

Ilgstošie bezdarbnieki – 13 950 bezdarbnieki jeb 17,8 % no kopējā bezdarbnieku skaita (salīdzinot ar 2019.gada vidu, 2020.gada jūnijā bija vērojams gan ilgstošo bezdarbnieku skaita, gan īpatsvara samazinājums reģistrēto bezdarbnieku vidū). ESF projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem” ietvaros 2019.gadā turpinājās motivācijas programma ilgstošo bezdarbnieku motivācijai un atgriešanai darba tirgū, kuras mērķis bija veicināt ilgstošo bezdarbnieku iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos piemērotā pastāvīgā darbā vai piemērotās apmācībās.

50+ vecuma bezdarbnieki – 29 156 bezdarbnieki jeb 37,3 % no kopējā bezdarbnieku skaita. Arī tā ir darbaspēka rezerve, kas vēl netiek pilnvērtīgi izmantota. Salīdzinot ar 2019.gada jūniju, vērojams īpatsvara rādītāja samazinājums par 2,3%, savukārt absolūtos skaitļos personu skaits pieauga par 6251.

2020.gada jūnija beigās 5 571 jeb 7,1% no bezdarbnieku kopskaita bija **jaunieši bezdarbnieki** vecumā no 15 līdz 24 gadiem (Covid-19 ietekmē gada griezumā vērojams mērens jauniešu reģistrētā skaita un īpatsvara rādītāju pieaugums, attiecīgi par 2214 un 1,3%).

Secinājumi par īstenotajiem apmācību pasākumiem un turpmāk nepieciešamajiem pilnveidojumiem

1. NVA īsteno darba tirgus īstermiņa prognozēšanu, kuras ietvaros, balstoties uz makroekonomiskiem rādītājiem un darba devēju aptaujām, tiek prognozētas pieprasījuma izmaiņas profesiju grupu līmenī un atbilstoši plānotas un organizētas bezdarbnieku un darba meklētāju apmācības. LM Apmācību komisija, sastādot mācību jomu un profesiju sarakstu bezdarbniekiem un darba meklētājiem 2020. gadā, aktualizēja izglītības programmas, kas fokusējas uz informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, apstrādes rūpniecības un enerģētikas, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu, būvniecības, kā arī transporta pakalpojumu prasmju apguvi, t.sk. attālinātā veidā.

2. 2019. gadā ESF projektā „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” 3799 bezdarbnieki (ieskaitot jauniešus) iesaistījās jaunas profesijas apguvē vai pilnveidē, savukārt 13051 persona apguva darba tirgum nepieciešamās pamatprasmes (valodas, datori, transportlīdzekļu dažādas kategorijas). No 2018. gada 1.jūlija līdz 2019. gada 30.jūnijam dalību profesionālās apmācības ietvaros pabeidza (ieskaitot jauniešus) 3363 bezdarbnieki, uzrādot salīdzinoši augstu darbā iekārtošanās rādītāju – 43,4 % jeb 1459 bezdarbnieki iekārtojās darbā pirmo 6 mēnešu laikā pēc mācību pabeigšanas.

3. NVA un darba devēju sadarbības rezultātā 2019.gadā vērojams “Apmācībā pie darba devēja (bezdarbnieka praktiskā apmācība uzņēmumā uz vietas) iesaistīto skaita pieaugums. Pasākumā 2019. gadā iesaistījās 463 personas, kas bija par 37 personām vairāk, salīdzinot ar 2018. gadu. Tomēr pasākumiem, kas vērsti uz darba devēju iesaisti bezdarbnieku pārkvalificēšanā un praktiskā apmācībā uzņēmumā uz vietas, saglabājas neizmantošs potenciāls, jo īpaši reaģējot uz Covid-19 izraisīto ietekmi, tāpēc nepieciešams turpināt iesākto sadarbību ar darba devējiem un informētības pasākumus to popularizēšanā.

4. Reaģējot uz Covid-19 nelabvēlīgo seku uz darba tirgu mazināšanu, bezdarbniekiem paredzēts sniegt atbalstu bezdarbnieku prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai, īstenojot attālinātās mācības profesionālās pilnveides izglītības programmās un modulārajās profesionālās izglītības programmās, piedāvājot iespēju apgūt arī augstākās izglītības iestāžu studiju profesionālās pilnveides un neformālās izglītības modulus. Vienlaikus kopš 2020.gada augusta bezdarbniekiem tiek sniegta iespēja iegūt starptautisku sertifikātu tiešsaistes mācību platformās (piemēram, coursera.com u.c.), kuru ietvaros iespējams apgūt arī tādas prasmes kā datu apkopošana, apstrāde un analītika, digitālās prasmes, ar programmēšanu saistītās prasmes u.c.

5. Latvijas reģionos joprojām būtiski atšķiras ekonomiskā aktivitāte un attiecīgi darba vietu lielākais īpatsvars koncentrējas Rīgas un Pierīgas reģionos, kamēr citos reģionos darba vietu skaits ir būtiski mazāks. Tā kā darba tirgū ir vērojamas darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma atšķirības – uzņēmumos ir brīvas darba vietas vienā reģionā, bet bezdarbs un pieejamais bez darba esošais darbaspēks ir citos reģionos, tad NVA kopš 2013. gada īsteno reģionālās mobilitātes atbalsta programmu. Plānots arī turpmāk pilnveidot NVA īstenotā reģionālās mobilitātes atbalsts pasākumu, tomēr mobilitātes atbalsts tikai daļēji var risināt darbaspēka nokļūšanas problēmu uz vietām, kur ir darbs, jo mobilitātes iespējas joprojām apgrūtina nepietiekams atbilstošu īres mājokļu piedāvājums, sabiedriskā transporta un ceļu infrastruktūra.

6. Salīdzinot ekonomiskās aktivitātes līmeni pēc iegūtā izglītības līmeņa, vērojama sakarība – jo augstāks izglītības līmenis, jo augstāks aktivitātes līmenis, jo īsāks bezdarba ilgums, kā arī labāki darba tirgus iznākumi algas un nodarbinātības noturības izteiksmē. Tāpēc ir svarīgi turpināt pieaugušo iesaisti tālākizglītībā un darba tirgum nepieciešamo profesionālo, pamatkompetenču un darba tirgum nepieciešamo prasmju apguvē. Tāpat nepieciešams turpināt intensificēt atbalstu tiem, kam ir zemākās prasmes un lielāks ilgstošā bezdarba risks, jo īpaši ņemot vērā automatizācijas un robotizācijas, kā arī sabiedrības novecošanās tendences un nepieciešamību darba tirgū būt pēc iespējas ilgāk. Augstas atsevišķu iedzīvotāju grupu finanšu saistības nepietiekamu ienākumu un zemas finanšu pratības dēļ rada šķēršļus efektīvākai ēnu ekonomikas mazināšanai, kā arī produktivitātes palielināšanai, jo cilvēkiem šādās situācijās zūd motivācija turpināt izglītošanās pasākumus. NVA jāturpina īstenot preventīvus un izglītojošus pasākumus bez darba esošo personu finanšu pratības uzlabošanai, kā arī jautājumos par mājsaimniecības budžeta plānošanu.

7. Attiecībā uz jauniešiem kā prioritāte ir to sasniegšana un iesaiste vai atgriešana formālajā izglītībā, kā arī kvalitatīvu mācību praksi, t.sk. darba vidē balstītu mācību, īstenošana, kur būtisks ir šo praksi monitorings, lai atbalsta pasākumi veicinātu ilgtspējīgu iekļaušanos darba tirgū kvalitatīvās darba vietās. Tāpat kā nozīmīgs jauniešu nodarbinātības atbalsta mehānisms saglabājas apmācības aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros, piemērojot arī neformālākus un elastīgākus izglītības un apmācības veidus, jo īpaši analizējot katra jauniešu individuālās prasmes un profilu, piemērojot karjeras konsultācijas u.c. individualizēto atbalstu, t.sk. kombinētā mācību piedāvājuma veidā.

8. Atbilstoši OECD pētījuma par Latvijas darba tirgu secinājumiem NVA organizētajiem mācību pasākumiem ir pozitīva ietekme (pretēji sabiedrībā izplatītajiem mītam un stereotipiem) gan attiecībā uz darba atrašanas iespējām, gan darba samaksas pieaugumu. Sekmīgai bezdarbnieku integrēšanai darba tirgū un strādājošo prasmju pilnveidei noteicošā ir izglītības iestāžu spēja un ieinteresētība pilnveidot izglītības piedāvājumu un veidot/atjaunināt kvalitatīvas izglītības programmas. Latvijā līdzīgi kā citās ES dalībvalstīs bezdarbnieku mācību ietvaros tiek izmantota uz pieprasījumu vērsta kuponu sistēma, kas izglītojamo informētākai izglītības pakalpojuma izvēlei papildināta ar dažādiem e-vides risinājumiem, lai sniegtu objektīvu informāciju par rezultātiem un kvalitāti izglītības iestāžu piedāvājumā.

9. NVA bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību ietvaros turpinās papildus kvalitātes kritēriju piemērošana izglītības iestādēm, fokusējoties uz kvalitatīvu infrastruktūru un mācību rezultātiem kā pamata kritērijiem, kā arī risinot izglītības pakalpojumu sniedzēju ģeogrāfisko pieejamību, t.sk, sekmējot PIKC iesaisti pieaugušo izglītības īstenošanā.

Pielikums Nr.1

LM apmācību komisijas
2020. gada 13.jūlija sēdes protokolam Nr. 2/2020

**Profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmu
saraksts, kurās nepieciešams veikt bezdarbnieku apmācību,
pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu**

I Profesionālās tālākizglītības programmas - 2.kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits
1.	Apdares darbu strādnieks	7123 02	640
2.	Aprūpētājs	5322 02	480
3.	Atslēdznieks	7222 01	640
4.	Betonētājs	7114 01	640
5.	Bruģētājs	7112 01	480
6.	Būvkonstrukciju montētājs*	7111 03	640
7.	Elektromontieris	7411 02	960
8.	Flīzētājs	7122 02	640
9.	Frēzētājs	7223 01	480
10.	Gāzmetinātājs (OAW)	7212 01	480
11.	Inženierkomunikāciju montētājs	7126 06	640
12.	Klientu apkalpošanas operators	4222 04	480
13.	Konditora palīgs	7512 10	480
14.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē (MAG)	7212 05	480
15.	Lokmetinātājs metināšanā ar mehānizēto iekārtu inertās gāzes vidē (MIG)	7212 06	480
16.	Lokmetinātājs metināšanā ar volframa elektrodu inertās gāzes vidē (TIG)	7212 07	480
17.	Pavāra palīgs	9412 01	480
18.	Rokas lokmetinātājs (MMA)	7212 04	480
19.	Sausās būves montētājs	7111 04	640
20.	Skārdnieks	7213 02	960
21.	Šuvējs	7531 01	640

* nepieciešama izglītojamā iepriekšējā izglītība nozarē (izglītību apliecinošs dokuments) vai darba pieredze būvniecībā (izziņa no darba devēja)

II Profesionālās tālākizglītības programmas - 3.kvalifikācijas līmenis

Nr. p.k.	Iegūstamā profesionālā kvalifikācija	LR Profesiju klasifikatora kods	Izglītības programmas kopējais mācību stundu skaits
1.	Būvizrādājumu galdnieks	7115 09	960
2.	Datorsistēmu tehniķis	3513 01	960
3.	Elektrotehniķis	3113 02	960
4.	Ēku būvtehniķis*	3112 02	960
5.	Loģistikas darbinieks	3339 16	960
6.	Maiznieks	7512 01	640
7.	Mazumtirdzniecības komercdarbinieks	3339 18	960
8.	Namdaris	7115 01	960
9.	Pārtikas produktu ražošanas tehniķis	3119 20	960
10.	Remontatslēdznieks	7233 02	960

* nepieciešama izglītojamā iepriekšējā izglītība nozarē (izglītību apliecinošs dokuments) vai darba pieredze būvniecībā (izziņa no darba devēja)

III Profesionālās pilnveides izglītības programmu kopas

Nr. p.k.	Profesionālās pilnveides programmas un/vai kopas nosaukums	Mācību stundu skaits	Prasības iepriekšējai izglītībai izglītojamajam
1.	Ēku siltināšana	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē
2.	Grāmatvedība	No 160 līdz 320 stundām	profesionālā izglītība nozarē
3.	Mazā biznesa organizēšana	No 160 līdz 320 stundām	vidējā
4.	Praktiskais mārketing	No 160 līdz 320 stundām	vidējā
5.	Projektu vadība	No 160 līdz 320 stundām	vidējā
6.	Sanitārtehnisko iekārtu montēšana	160	pamatizglītība
7.	Siltumiekārtu apkalpošana	160	pamatizglītība

Pielikums Nr.2

LM apmācību komisijas
2020. gada 13.jūlija sēdes protokolam Nr. 2/2020

Neformālās izglītības programmu saraksts bezdarbnieku sociālo un profesionālo pamatprasmiņu apguvei

Nr. p.k.	Sociālās un profesionālās pamatprasmes (neformālās izglītības programmas)	Mācību stundu skaits
	Latviešu valoda (bez starpniekvalodas)	
1.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim	150
2.	Valsts valoda atbilstoši vidējam valsts valodas prasmes līmenim	150
3.	Valsts valoda atbilstoši augstākajam valsts valodas prasmes līmenim	150
4.	Valsts valoda atbilstoši pamata valsts valodas prasmes līmenim (ar angļu pamatvalodu)	150
5.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A1 valodas prasmes līmenis)	120
6.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši pamatzināšanu līmenim (A2 valodas prasmes līmenis)	120
7.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B1 valodas prasmes līmenis)	120
8.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši vidējam līmenim (B2 valodas prasmes līmenis)	120
9.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C1 valodas prasmes līmenis)	120
10.	Latviešu valoda bez starpniekvalodas atbilstoši augstākajam līmenim (C2 valodas prasmes līmenis)	120
	Svešvalodas (saziņa svešvalodās)	
11.	Angļu valoda (bez priekšzināšanām)	150
12.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Elementary)	100
13.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Lower Intermediate)	100
14.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Intermediate)	100
15.	Angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	100
16.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Higher Intermediate)	150
17.	Biznesa angļu valoda (ar priekšzināšanām) (Advanced)	150
18.	Vācu valoda (bez priekšzināšanām)	150
19.	Vācu valoda (ar priekšzināšanām)	100
20.	Krievu valoda (bez priekšzināšanām)	150
21.	Krievu valoda (ar priekšzināšanām)	100
22.	Franču valoda (bez priekšzināšanām)	150
23.	Zviedru valoda (bez priekšzināšanām)	150
24.	Norvēģu valoda (bez priekšzināšanām)	150
	Datorzinības (digitālās prasmes)	
25.	Datorzinības (bez priekšzināšanām)	120
26.	Datorzinības (ar priekšzināšanām)	120
27.	AutoCAD	150

28.	Corel Draw Graphics	120
29.	Web risinājumu izstrāde	120
30.	Personālo datoru operētājsistēmu un lietojumprogrammu instalēšana, konfigurēšana un uzturēšana	120
31.	Darbs ar biroja programmatūras pakotni OpenOffice	120
32.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Jumis)	120
33.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma 1C Grāmatvedība)	150
34.	Datorprasmes grāmatvedībā (programma Horizon vai Balance)	150
35.	Digitālais mārketing	120
36.	Finanšu datu analīze un pārskatu sagatavošana Excel programmā	120
37.	Jaunākās prezentāciju sagatavošanas metodes	120

Pielikums Nr.3

LM apmācību komisijas
2020. gada 13.jūlija sēdes protokolam Nr. 2/2020

Transportlīdzekļu (t.sk. traktortehnikas) vadīšanas apmācību saraksts

Nr. p.k.	Izglītības programmas	Mācību stundu skaits
	Transportlīdzekļu (t.sk. Traktortehnikas) vadīšana	
1.	"C" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "B" kategoriju	128
2.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	108
3.	„C” kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	108
4.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	118
5.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	118
6.	"D" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	98
7.	"CE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C" kategoriju	95
8.	"C1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "C1" kategoriju	95
9.	"DE" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D" kategoriju	90
10.	"D1E" kategorijas autovadītājs ar iepriekš iegūtu "D1" kategoriju	90
11.	“TR1” kategorijas traktortehnikas “Traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas ar pilnu masu līdz 7500 kilogramiem”	96,5
12.	“TR2” kategorijas traktortehnikas “Visi traktori, lauksaimniecības pašgājējmašīnas, komunālās mašīnas, universālās pašgājējmašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	96,5
13.	“TR3” kategorijas traktortehnikas “Meža mašīnas, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	77
14.	“TR4” kategorijas traktortehnikas “Ceļu būves mašīnas, buldozeri, ekskavatori, iekrāvēji un speciālās pašgājējmašīnas”	99

Pielikums Nr.4

LM apmācību komisijas
2020. gada 13.jūlija sēdes protokolam Nr. 2/2020

Grupu nodarbību un individuālo konsultāciju saraksts konkurētspējas paaugstināšanas pasākumu ietvaros

Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (KPP) ietver klātienēs un e-mācību kursus darba meklēšanas metožu un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu, kā arī veselības veicināšanas pamatprincipu apguvei.

KPP veidi:

- 1) kursi: 24, 32, 35, 40 vai 56 akadēmiskās stundas – **15** pakalpojumi;
- 2) e-apmācība: 5 un 8 akadēmiskās stundas – **2** pakalpojumi;
- Kopā - **17** pakalpojumi.

Nr.	Pakalpojuma veids	Pakalpojuma nosaukums	Apjoms akad. st. (45 min)
1. Saziņa valsts valodā			
1.1.	kurss	Valsts valodas prasmju attīstīšana	56
1.2.	kurss	Lietišķās rakstības prasmes, dokumentu izstrāde un lietvedības organizēšana	40
2. Komunikāciju prasmes			
2.1.	kurss	Lietišķo attiecību kultūra un sarunu vadīšana	40
2.2.	kurss	Publiskā uzstāšanās un efektīvas prezentācijas metodes	40
3. Digitālās prasmes			
3.1.	kurss	Ievads darbam ar datoru un internetu	40
3.2.	kurss	Datu drošība un aizsardzība. Autortiesību aizsardzība, strādājot tīmeklī	40
4. Sociālās un pilsoniskās prasmes			
4.1.	kurss	Darba un sociālās tiesības	24
4.2.	kurss	Darba aizsardzības pamati	24
4.3.	kurss	Veselības veicināšana un stresa mazināšana	40
4.4.	e-apmācība	Finanšu pratība	5
4.5.	e-apmācība	Motivācijas vēstules sagatavošana un sagatavošanās darba intervijai	8
5. Citas prasmes			
5.1.	kurss	Periodiskā apmācība autovadītājiem (kods 95)	35
5.2.	kurss	Asistents-pavadonis personai ar invaliditāti	24
5.3.	kurss	Pamatzināšanas metālapstrādē	32
5.4.	kurss	Pamatzināšanas poligrāfijā	40
5.5.	kurss	Pamatzināšanas elektrotehnikā	40
5.6.	kurss	Pamatzināšanas kokapstrādē	40